

Torin ja keskustan katuverkon yleissuunnitelma

HEINOLAN KAUPUNKI ° TEKNINEN TOIMI ° MAANKÄYTTÖOSASTO ° KAAVOITUSYKSIKKÖ

SISÄLLYS

osa 1 5

SELVITYKSET

1.1	Suunnittelualue	6
1.2	Maankäyttö Ja Ympäristö	7
1.2.1	Yleiskaava	7
1.2.2	Asemakaava	8
1.2.3	Alueen maankäytön muutokset	8
1.2.4	Tehdyt päätökset ja suunnitteluhankkeet	8
1.2.5	Maastonmuodot, maaperä ja pohjavesi	8
1.2.6	Pintavedet	8
1.3	Tori Nykyään	9
1.3.1	Kaupunkikuva ja torimiljö	9
1.3.2	Tilarakenne	9
1.3.3	Torin rakennukset	10
1.3.4	Istuinryhmät ja muut kadun kalusteet	10
1.3.5	Muistomerkit ja taideteokset	10
1.3.6	Toimivuus ja palvelukyky	10
1.3.7	Tekniset järjestelmät	11
1.3.8	Torin ympäristön palvelurakenne	11
1.4	Torin ympäristön rakennukset	11
1.5	Liikkuminen	11
1.5.1	Ajoneuvoliikenne	11
1.5.2	Huoltoliikenne	11
1.5.3	Pysäköinti	11
1.5.4	Kävelyalueet ja pyöräilyreitit	12
1.5.5	Esteettömyys	12
1.6	Valaistus	12
1.7	Kasvillisuus	12
1.8	Aikaisemmat Suunnitelmat	12
1.9	Nykytila	13
1.9.1	Katutilojen jäsentely	13
1.9.2	Katujen kuntokartoitus	13
1.9.3	Torialueen kuntokartoitus	13
1.9.4	Valaistuksen nykytila	13
1.9.5	Katuviheraluiden nykytilan kuvaus	13
1.9.6	Tekniset järjestelmät	13
1.9.7	Torin rakennusten nykytila	14

osa 2 15

SUUNNITTELUN TAVOITTEET

2.1	Vanhoiden suunnitelmien ratkaisut	16
2.2	Torialueen kunnostuksen tavoitteet ja kehittämistarpeet	17
2.2.1	Viihtyisyys	17
2.2.2	Toimivuus	17
2.2.3	Turvallisuuden kokeminen	18
2.2.4	Sosiaalinen kestävyys	18
2.2.5	Liike-elämän toimintaedellytykset	18
2.2.6	Helppo saavutettavuus	19

osa 3 20

ERILLISET SUUNNITELMAT

3.1	Keskustan liikennesuunnitelma, 2016	21
3.2	Valaistuksen Yleissuunnitelma, 2016	21
3.3	Palvelukohteiden Viitoitussuunnitelma, 2015	21

osa 4 22

TORIYMPÄRISTÖN YLEISSUUNNITELMA

4.1	Arkkitehtoniset Perusratkaisut	23
4.1.1	Keskustan julkisen tilan tilarakenne	23
4.1.2	Reitit	23
4.1.3	Katutilat	23
4.1.4	Tori julkisena tilana	23
4.1.5	Rakennukset ja rakennelmat	23
4.1.6	Levähdyspaikat	23
4.1.7	Kalusteet	24
4.1.8	Valaistus	24
4.1.9	Kasvillisuus	24
4.1.10	Maaston muotoilu	25
4.1.11	Opasteet	25
4.1.12	Taide	25
4.1.13	Pinnat, värit, materiaalit	25
4.2	Kunnallistekniset Suunnitelmaelementit	26
4.2.1	Kadut	26

4.2.2	Jalankulku ja pyöräily	26
4.2.3	Valaistus	26
4.2.4	Hulevesirakenteet	27
4.2.5	Kadun alainen kunnallistekniikka	27
4.2.6	Valvontalaitteisto	27
4.2.7	Talvikunnossapito	27
4.2.8	Pysäköintiratkaisut	27
4.3	Torin Rakennukset ja rakennelmat	28
4.3.1	Kahvila tori	28
4.3.2	Uusi toripalvelurakennus, esisuunnitelma	28
4.3.3	Esiintymislava / Toripaviljonki	29
4.3.4	Leikkipaikka	30
4.4	Maanalainen rakentaminen	31
4.4.1	Paikoitus kiinteistöillä	31
4.4.2	Kunnallistekniikka	31

osa 5 32

JATKOSUUNNITTELU JA TOTEUTUS

5.1	Keskustauudistuksen eteneminen yleissuunnitteluvaiheen jälkeen	33
5.1.1	Kaupunkikuvallisen kokonaisuuden hallinta	33
5.1.2	Toteutussuunnitelmat	34
5.2.3	Rakentaminen	34
5.1.4	Liikennemerkkit Ja Opasteet	34

osa 6 35

VAIHEISTUS

6.1	Tori	36
6.2	Kadut	36
6.3	Rantatori	36

osa 7 37

LIITTEET

JOHDANTO

Tori on Heinolan sydän. Se on kohtaamispaikka, jonka muodostavat palvelut, tapahtumat ja ihmiset. Se on julkinen kaupunkitila, jonka toivoisi olevan houkutteleva kaikkina vuodenaikoina. Keskustan elinvoimaisuutta voidaan tukea ylläpitämällä ja parantamalla fyysinen ympäristö laatua. tähän on pyritty myös laatimalla Heinolan keskustan laatukäsikirja 2012, joka sisältää ohjeellisenä noudatettavia periaatteita kaupunkiympäristön kehittämiseen.

Syksyn 2015 aikana on Heinolan kaupungin teknisessä toimesa laadittu torin ympäristön yleisten alueiden yleissuunnitelma. Suunnittelutyö lähti liikkeelle tarpeesta kohentaa Heinolan ydinkeskustan fyysistä ympäristöä ja uusia toripalvelurakennus. Suunnitelmaa tehtäessä on myös tutkittu katujen tilatarpeet ja mahdollisuudet laajentaa rakentamiseen tarkoitettuja kortteli-alueita.

Yleissuunnitelma koskee keskustan liikenteen, katurakenteiden, torin, valaistuksen sekä taiteen ja tapahtuma-paikkojen suunnittelua. Osa suunnittelumateriaalista on erillisinä suunnitelmina. Yleissuunnittelun tarkoituksena on olla koko alueen kattava suunnitelma, jonka perusteella voidaan laatia toteutukseen tähtäviä yksityiskohtaisempia katusuunnitelmia. Yleissuunnittelmatason suunnitelmat ovat sitovia laadittaessa toteutussuunnitelmia: yleissuunnitelmasta voi poiketa vain perustellusta syystä.

Suunnitelmassa ratkaistaan liikenneverkon kehittämistavoitteet sekä kaduilla olevat pysäköintiratkaisut. Katujen osalta yleissuunnitelma päivittää ja tarkentaa Heinolan keskustan laatukäsikirjan 2012 mukaisen katutilojen kokonaisvalaisen suunnitelman painottaen käyttäjän palvelutasoa.

Yleissuunnitelmaa on tehty vuorovaikutuksessa sidosryhmäjoukon kanssa. Työtä on edeltänyt lähete keskustelut eri tahojen kanssa. Tekninen lautakunta hyväksyi torin kehittämisen tavoitteet 22.9.2015 § 103. Yrittäjien kanssa on pidetty keskustelutilaisuuksia syksyllä 2015 (3 kpl). Kiinteistönomistajien kanssa on pidetty keskustelutilaisuus helmikuussa 2016. Kaikille avoin yleisötilaisuus koskien keskustan elinvoimaa sekä yleissuunnitelmia pidettiin huhtikuussa 2016. Asemakaavan muutos on laitettu vireille 3.10.2015.

Asemakaavan luonnos ja yleissuunnitelma asetetaan nähtäville. Yleissuunnitelmasta saatu palaute huomioidaan tarpeen mukaan toteutussuunnittelussa.

Työ jakaantuu seuraaviin osiin:

1. Selvitykset
2. Työn tavoitteet
3. Erilliset suunnitelmat

4. Toriympäristön yleissuunnitelma
5. Jatkosuunnittelu ja toteutus
6. Vaiheistus
7. Liitteet

Työn tekemisestä on vastannut projektiryhmä, johon ovat kuuluneet:

Tapio Pesonen	Teknisen toimen johtaja
Marko Luukkonen	Kaavoituspäällikkö
Irene Översti	Kaavoitusarkkitehti
Katri Kuivalainen	Kaavoitusarkkitehti
Ilpo Hyytiä	Kiinteistöpäällikkö
Ari Matteinen	Rakennuspäällikkö
Jari Rautiainen	Suunnittelija
Juha Mara	Rakennustarkastaja
Eve Vanne	Kaupunginpuutarhuri
Juha Poskela	Kaavoitusarkkitehti
(1.1.2016 alkaen)	

Konsultit:

Liikennesuunnittelu, Destia Oy
Valaistussuunnittelu, Valoa Design Oy

TIIVISTELMÄ

Yleissuunnitelman tarkoitus on Heinolan ydinkeskustan yleisten alueiden kokonaisvaltaisen suunnittelun ajanmukaistaminen. Yleissuunnitelmassa esitetään toimenpiteitä, joilla voidaan kohentaa keskustan yleisten alueiden laatua.

Suunnittelu perustuu aiemmin tehtyihin suunnitelmiin ja yleiskaavataso kaavoihin sekä nykytilan analyysiin.

Suunnittelun tavoitteiksi asetettiin

- viihtyisyys
- toimivuus
- turvallisuus
- sosiaalinen kestävyys
- liike-elämän toimintaedellytysten tukeminen
- helppo saavutettavuus

Tärkeimpinä tavoitteina nähtiin keskustan viihtyisyyden lisääminen, käyttäjäryhmittäiset palvelutasotarpeet sekä kaupan toimintaedellytysten tukeminen.

Liikenne

Liikenneverkkoa kehitetään vastaamaan tämän päivän näkemystä käyttäjäryhmien palvelutarpeista ottaen huomioon osaleiskaavan lähtökohta kävelypainotteisemman keskustan kehittämisestä. Katujen palveluroolit käyttäjän näkökulmasta luovat raamit kaduille esitettävälle toimenpiteille ja ratkaisuille.

Pyöräily-yhteyksiä parannetaan muodostamalla uusi keskustan läpi kulkeva yhteys Savontielle välille Kauppakatu-Lampikatu. Pyöräilyn olosuhteita Kirkkokadulla parannetaan. Myös Lampikadulla pyöräilijän palvelutasoa tulisi kohentaa, vaikka se jääkin tämän suunnitelman suunnittelualueen ulkopuolelle. Pyöräpysäköintiä parannetaan keskeisissä asiakasvirtapisteissä sekä keskeisten pyöräyhteyksien varsilla.

Katutilojen jäsentely

Pääkatuna toimii Siltakatu.

Syöttökadut, Kauppakatu-Savontie-Lampikatu ja täydentävänä Virtakatu toteutetaan 3,0 + 3,0 leveällä ajoradalla. Pysäköinti kadunvarsipysäköintinä (ajoradan suuntainen tai vino) madalletun reunakiven takana jalkakäytävän kanssa samalla tasalla. Kauppakatu nostetaan esiin ”kulttuurikatuna” ja kaupunkiin

Heinolan torin ja keskustan katuverkon yleissuunnitelma, 4.4.2016

sisääntulokatuna; keskustaan saapumisopaste siirretään Siltakadulla Kaivokadun risteyksestä Kauppakadun risteykseen. Kauppakatu ja Savontie toteutetaan mittakaavallisesti keskustakatuina, Lampikatu keskustaa reunustavana katuna.

Asiointikadut, Torikatu, Koulukatu, Kirkkokatu ja Kauppakatu välillä Savontie-Kymenkartanonkatu toteutetaan pienimitakaavaisina katuina siten, että kaikki käyttäjäryhmät liikkuvat samalla tasalla. Asiointikaduilla korostetaan keskustan käytettävyyttä kaikilla ratkaisuilla. Kaduilla ei ole reunakiviä. Asiointialueen merkitystä korostetaan myös valaistuksella. Asiointikaduista merkittävimpänä kehitetään ”ostoskatuna” Kirkkokatua. Kaupunkikuvassa merkittävää näkymää ja kadun luonnetta ostoskatuna korostetaan myös valaistuksella.

Kävelykatu, Kirkkokatu torin kohdalta säilyy jalankulkupainotteisena alueena, jossa huoltoliikenne on sallittu. Terassialueita ja valaistusta kehitetään. Kävelykadun puurivistä nostetaan esiin puita valaistuksella.

Joukkoliikennekatu, Kaivokatu mitoitetaan joukkoliikenteen ehdoilla reunakivellisenä katuna.

Asuntokadut, Savontien, Torikadun ja Virtakadun rantaosuudet sekä Kymenkartanonkatu säilyvät liikenteellisesti rauhallisina katuina. Kadut toimivat osana keskustan pyöräilyverkkoa ja palvelevat myös paikoitusalueina.

Tori

Tori kunnostetaan. Lähtökohtana kunnostukselle on, että torin roolia kauppapaikkana ja tapahtumisen näyttämönä korostetaan entisestään siten, että tori toimii myös linkkinä Kirkkokadun kävelyakselin ja kaupallisen keskittymän sekä rantapuis-ton välissä. Toritilaa avataan entistä enemmän ympäröiviin katutiloihin. Torin pinnat ja kadun kalusteet uusitaan ja torille rakennetaan esiintymislava. Torin valaistus nykyaikaistetaan tunnelmalliseksi, ihmisen mittakaavaan valaistukseksi. Torin toimintoja rikastetaan omaleimaisella leikkialueella.

Torin rakennukset

Kahvila Torin rakennus kunnostetaan. Vanhat katokset poistetaan ja rakennuksen ilme pyritään palauttamaan lähemmäksi alkuperäistä funkistyyliä. Toripalvelurakennus puretaan. Uusi toripalvelurakennus rakennetaan Torikadun suuntaisena.

Rakennelmat ja kadunkalusteet

Torille rakennetaan esiintymislava, joka kaksiosaisena palvelee sekä isoja että pieniä torin tapahtumia ja toimii muina aikoina oleskelualueena. Torille lisätään penkkejä siten, että muodostuu kahviloiden terassialueiden lisäksi kaksi oleskelualueutta toripuiden alle, toinen kävelykadun varteen ja toinen toriesplanadille.

Valaistus

Katuvalaisimet uusitaan samalla, kun kadut peruskorjataan / kunnostetaan. Valaistun yleissuunnitelma (2016) antaa ohjeistuksen siihen, mitä, missä ja miten kannattaa valaista. Valaistuksen yleissuunnitelmassa on suunniteltu katuvalaistusperiaatteiden lisäksi keskustan puistojen valaistus sekä kaupunkikuvallinen valaistus.

Uusittu ydinkeskusta käyttäjän näkökulmasta

Tavoitteena on, että kaikilla ratkaisuilla korostetaan keskustan käytettävyyttä ja viihtyisyyttä, asioinnin ja olemisen tilaa kasvatetaan ja parannetaan.

Uusittu tori on edelleen Heinolan tori, jolla on säilytetty kulttuuriympäristön arvoja ja joka palvelee paremmin eri käyttäjäryhmiä.

osa 1

selvitykset

SELVITYKSET

1.1 SUUNNITTELUALUE

Suunnittelualue on Heinolan tori ja sitä ympäröivä katuverkko n. yhden korttelin matkalla torista. Suunnittelun edetessä on alue laajentunut käsittämään ydinkeskustan Lampikatuun ja Kaivokatuun rajautuen.

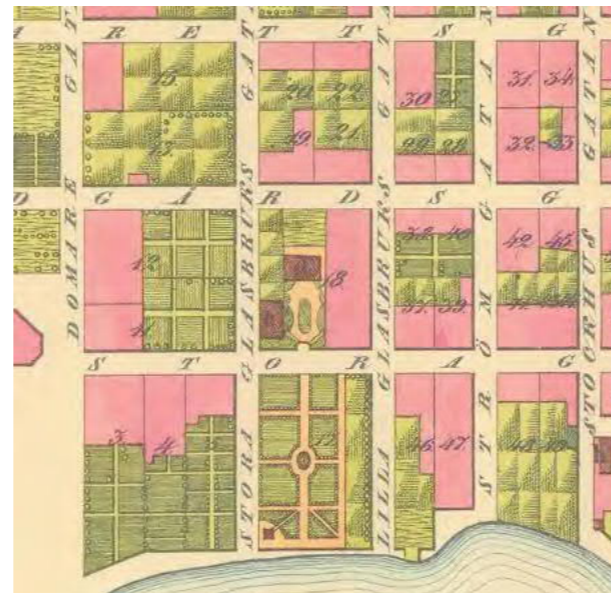
Kuva 1/2, Keskustan korttelirakenne

Torin historiaa

Heinolan residenssin ensimmäisessä asemakaavassa ei ollut varattu torille paikkaa. Torikauppaa ja markkinoita pidettiin ensin nykyisen Maaherranpuiston leikki- ja tenniskentän paikalla Kauppakadun molemmin puolin. Residenssirakennus rakennettiin Lasitehdasta varten suunnitellulle tontille ja toriksi päätettiin ottaa tontin pohjoisosa.

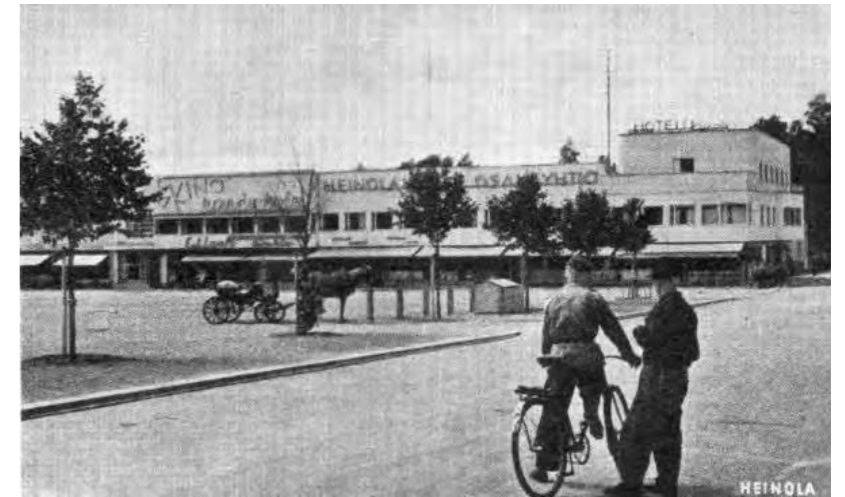
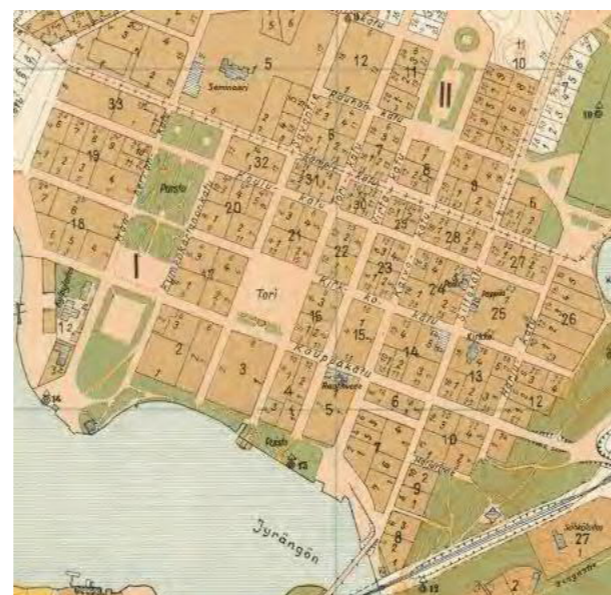
Residenssin hallintokeskus rakennettiin vuonna 1787 ja se on kuvattu mm. Heinolan ensimmäiseen asemakaavaan.

Kuva 1/2, Asemakaava 1838

Kun residenssirakennus purettiin 1800-luvun lopulla, muutettiin koko kortteli toriksi. Maalaisten kesätori, rantatori säilyi edelleen nykyisen Kaivokadun päässä.

Kuva 1/3, Opaskartta 1949

Kuva 1/4, Vanhoja kuvia torilta

1.2 MAANKÄYTTÖ JA YMPÄRISTÖ

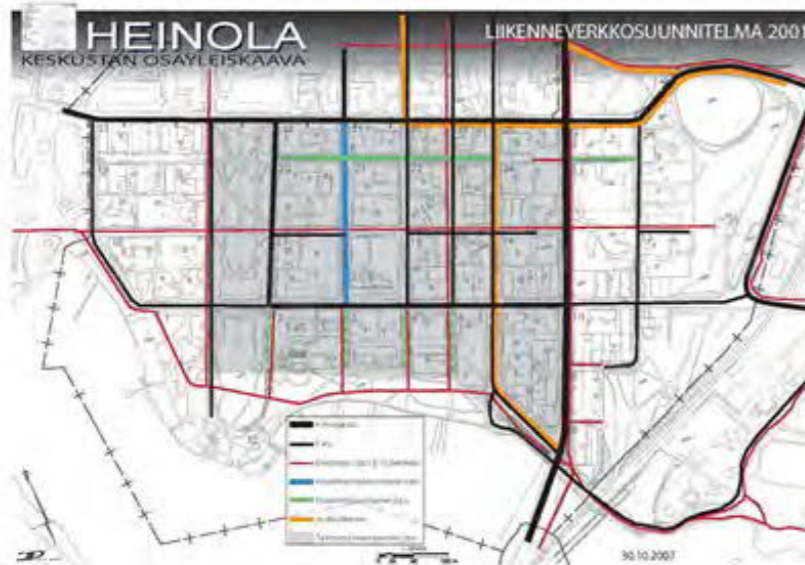
1.2.1 Yleiskaava

Alueella on voimassa oikeusvaikutteinen Ydinkeskustan osayleiskaava 2020. Osayleiskaava on hyväksytty 15.12.2008. Kaavassa on osoitettu myös katu- ja toritiloja koskevia määräyksiä. Osayleiskaava on ohjeena muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Toimenpiteillä ei saa vaikeuttaa osayleiskaavan toteutumista.

Yleiskaavalla on tarkasteltu ydinkeskustan kehittämismahdollisuuksia kokonaisuutena ja annettu asemakaavoitukselle yhtenäiset perusteet.

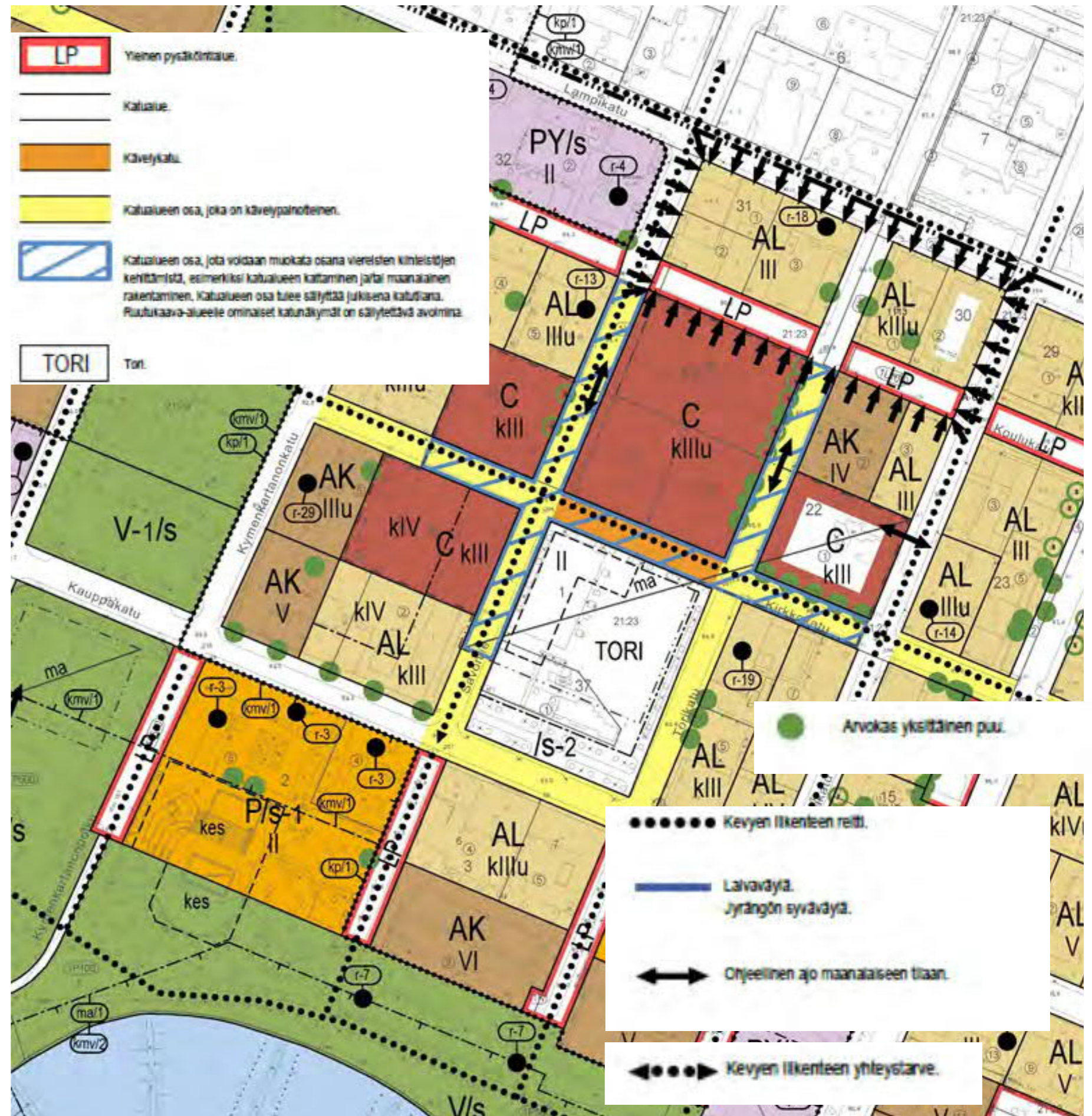
Torin osalta järjestettiin yleiskaavoitusvaiheessa ideakilpailu, jonka ratkaisussa esitetään kaksikerroksisen torirakennuksen rakentamista Savontiehen ja Kirkkokatuun tukeutuen. Ideasuunnitelmissa torialue laajenee ja pysäköinti on esitetty maanalaisena pysäköintinä. Ajatus tukee ydinkeskustan nykyisen kaupallisen keskuksen ja kävelykadun kehittämistä.

Liikenteen osalta osayleiskaavassa noudatetaan hyväksyttyä yleissuunnitelmaa vuodelta 2001. Tavoitteena on jalankulkuystävällinen torin ympäristö, jossa kuitenkin on myös autoliikenne mahdollista. Osayleiskaavan liikenteen kehittämistarpeista on olennaisimpana kirjattu Savontien kevytväylän toteuttaminen.

Kuva 1/5, Liikenneverkko-suunnitelma 2007

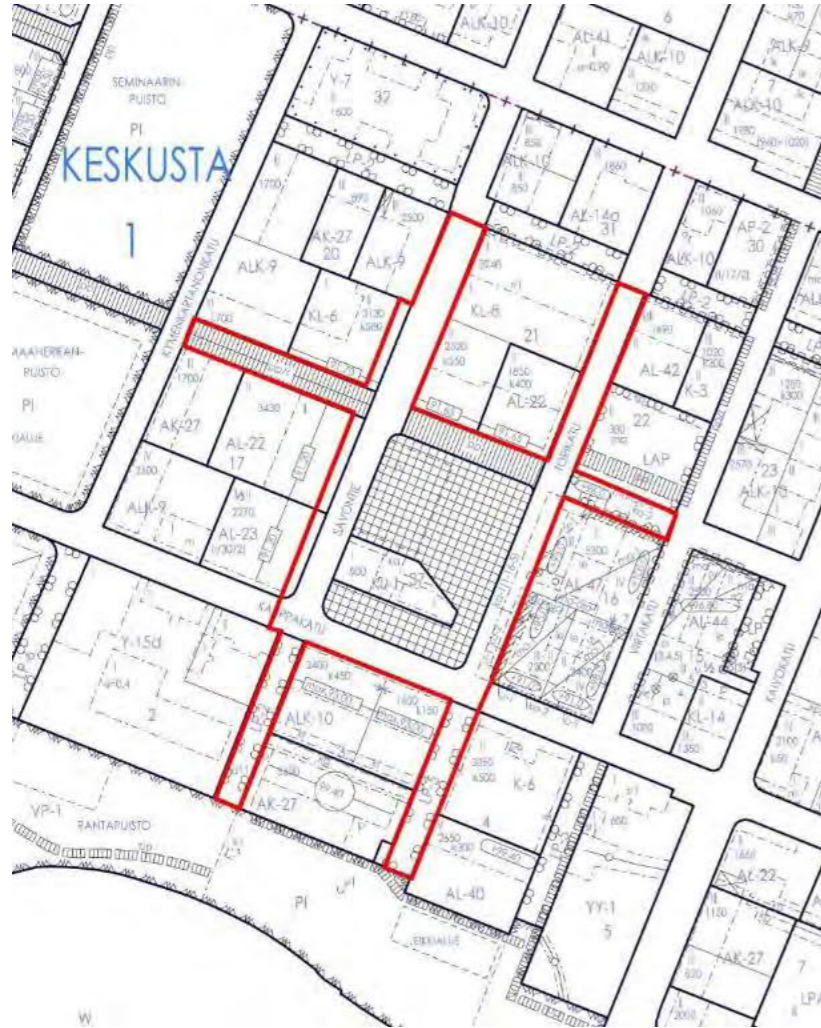
Heinolan torin ja keskustan katuverkon yleissuunnitelma, 4.4.2016

Kuva 1/6, Ydinkeskustan osayleiskaava

1.2.2 Asemakaava

Suunnittelualueella on eri-ikäisiä asemakaavoja. Karttaan on osoitettu punaisella rajauksella vireillä olevan asemakaavan muutoksen rajaus.

Kuva 1/7, vireillä oleva asemakaavan muutos

1.2.3 Alueen maankäytön muutokset

Suunnittelualue on Heinolan kaupallista ydinkeskustaa. Alueella on monipuolisesti keskustatoimintoja: liiketiloja, asuntoja, kokoontumistiloja, kirjasto, musiikkiopisto, museo.

Liiketiloja on vaihteleva määrä tyhjiillään ja 2. kerroksen liikehuoneistoille on tällä hetkellä vain vähän kysyntää. Joitakin 2. kerroksen liikehuoneistoja on muutettu asunnoiksi.

Korttelin 22 tontti 1 (Kirkkokadun ja Torikadun kulman paikoitusalue) on osayleiskaavassa osoitettu keskustatoimintojen alueeksi. Tontti on merkittävin tulevan rakentamisen alue suunnittelualueella.

Myös Kortteli 31 (Lampikadun, Torikadun, Koulukadun ja Sa-

Heinolan torin ja keskustan katuverkon yleissuunnitelma, 4.4.2016

vonttien rajaama kortteli) on osoitettu muuttuvan maankäytön alueeksi.

1.2.4 Tehdyt päätökset ja suunnitteluhankkeet

Korttelin 20 tontteja 1 ja 8 (Kirkkokatu 9) koskeva asemakaavan muutos on laitettu vireille 9.6.2015. Suunnittelun tavoitteena on mahdollistaa Kymenkartanonkadun ja Kirkkokadun kulmaan uuden asuinrakennuksen rakentaminen.

Torin asemakaavan muutos on laitettu vireille 14.10.2015.

1.2.5 Maastonmuodot, maaperä ja pohjavesi

Kaupungin ydinkeskusta sijaitsee melko tasaisella alueella viettäen vähitellen rantaa kohden. Virtakadun ja Lampikadun kulma suunnittelualueen koilliskulmassa maanpinnan korkeus on +88.3 (N2000). Katuverkon eteläosassa rantapuiston reunassa maanpinnan korkeus on n. +80.4 ja rannan kivipenkerellä n. +78.4. Torialueen nykyisen pinnan korkeustaso vaihtelee +85.0...+83.0 välillä. Alue on noin 1...1,8 % sivukalteva Kauppakadun ja Savontien risteystä kohden.

Maaperä on pinnan rakennekerrosten alapuolella kerrallista karkeaa silttiä, hienoa hiekkaa ja hiekkaa eri vahvaisina ja tiiveydeltään vaihtelevina kerroksina. Pehmeitä kerroksia ei kairauksissa ole havaittu. Kokonaiskuvallisesti maakerroksia voidaan pitää materiaalin osalta homogeenisina. Tiiviit ja erityin tiiviit maakerrokset alkavat noin 4...6 m syvyydessä maanpinnasta.

Luonnon maaperä on pääosin routivaa, täytöt routimattomia. Suunnittelualue ei ole pohjavesialuetta. Pohjaveden pinta on vuonna 2011 suoritettujen mittausten mukaan torialueen eteläreunassa noin 4,6 m syvyydessä maanpinnasta. Tämä asettaa haasteita kustannustehokkaalle maanalaiselle rakentamiselle.

1.2.6 Pintavedet

Katualueet ovat viemäroityjä, pintavedet on johdettu hulevesikaivoihin ja -viemäriin. Sadevedet imeytyvät maaston ainoastaan siltä osin, kun pintamateriaalit läpäisevät kosteutta. Maaperäolosuhteiltaan alue on kohtalaisesti vettä läpäisevää, täyttöjen osalta hyvin vettä läpäisevää.

Kuva 1/8, Keskustan hulevesiverkosto

1.3 TORI NYKYÄÄN

1.3.1 Kaupunkikuva ja torimiljö

Heinolan ydinkeskustassa on arvokasta pienelle kaupungille poikkeuksellisen tiivis kaupunkirakenne sekä pitkä kaupunkikulttuurin perinne. Keskusta on vehreä ja liittyy kansalliseen kaupunkipuistoon rantapuistossa sekä Maaherranpuistossa. Rakennuskannan ikärakenne vaihtelee hyvin paljon jopa korttelien sisällä. Vanhimmat rakennukset sijaitsevat Kauppakadun varressa.

Torin miljööön arvot liittyvät suurelta osin eri aikakauden rakentamisen muodostamaan kudelmahan. Tori on ympäristönä monipuolinen, kaupunkikuvallisesti toisaalta yhtenäinen, toisaalta rikas ja kerroksellinen. Yhtenäisyys muodostuu rakentamisen yhtenäisestä mittakaavasta ja ruutu-kaavan täsmällisyydestä. Rikkaus muodostuu historiallisesta kontekstista, joka on nähtävissä eri aikakauden rakennuksissa sekä kasvilisuudessa.

Asemakaavalla suojellut kohteet sijaitsevat vanhoissa puutalokortteleissa. Näiden lisäksi on Yhdyspankin talo (Nor-dea) suojeltu asemakaavalla.

Kaupunkikuvan kannalta merkityksellistä on rakentamisen mittakaava ja rakeisuus. Heinolan toriympäristön rakentaminen on pienimittakaavaista, ja tämän vuoksi tori vaikuttaa isommalta kuin onkaan. Suomalaiset toritilat ovat monesti isoja verrattuna eurooppalaisiin aukioihin ja tämä on hyvä huomioida suunnittelussa luomalla myös pienemmän mittakaavan osa-alueita isomman aukion yhteyteen.

Kuva 1/9, Vesa Honkosen Lukulamput kirjastoaukiolle rakennettiin v. 2006

Heinolan torin ja keskustan katuverkon yleissuunnitelma, 4.4.2016

1.3.2 Tilarakenne

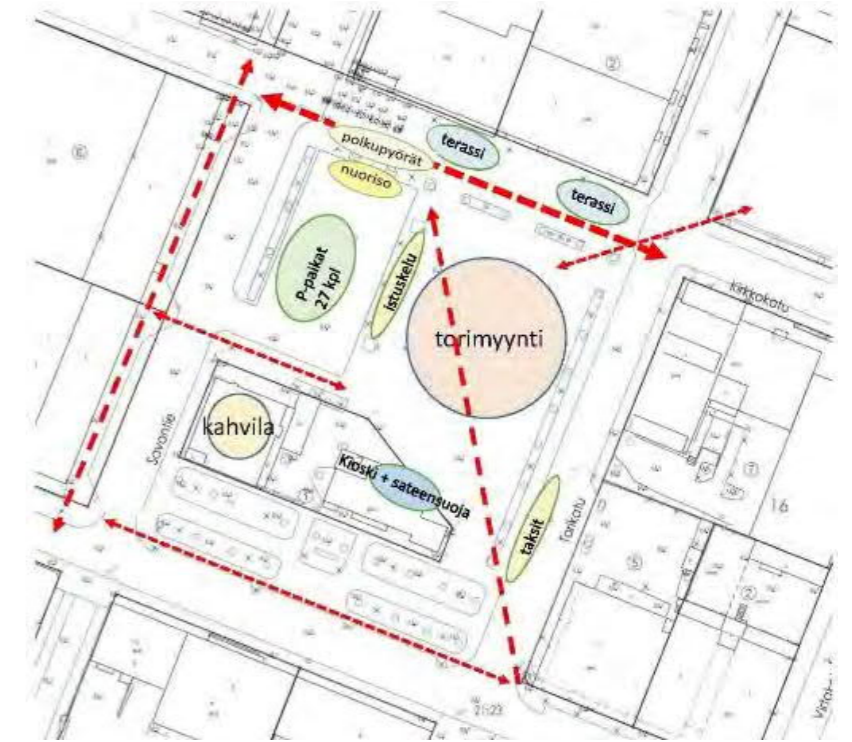
Tori ja kadut ovat selkeästi julkista tilaa. Kävelykadulla on terassialueita, jotka ovat luonteeltaan ostamista edellyttäviä tiloja. Suunnittelualueella on myös julkisia sisätiloja: kirjasto, WPK-talo, jossa järjestetään tapahtumia, taidemuseo, kesäteatteri. Keskusta-alueella on melko vähän puoli-julkista tai puoliyksityistä ulkotilaa.

Ympäristön viihtyisyyteen vaikuttaa merkittävästi kaduntasokerroksen toiminnot, ikkunat ja rakennuksen liittyminen katutilaan. Liiketilat kaduntasokerroksessa luovat viihtyisyyttä ja aktiviteettia katutilaan. Toriin liittyvät katujulkisivut ovat kaikki suhteellisen aktiivisessa käytössä. Tosin tyhjiä liiketiloja on jonkin verran ja sisäänkäyntien lähiympäristöissä on paljon kunnostus- ja parannustarpeita.

Parhaimmillaan liikkeiden sisäänkäynnit ovat suoraan kadulta ja liiketoiminta jopa levittyy tori/katualueelle, kuten ravintolan terassit Kirkkokadun kävelykatuosuudella.

Ydinkeskustan alueella on joitakin täysin umpinaisia kaduntasokerroksen julkisivuosuuksia: S-marketin seinä Savontielle päin, korttelin 17 julkisivut osittain sekä Kauppakadun että Kirkkokadun puolella. Myös korttelin 16 julkisivu Virtakadun suuntaan on melko sulkeutunut.

Torille muodostuu nykyisin useita osa-alueita, joiden keskinäinen yhteys ei ole toimiva. Puisto-osuuden ja torin yhteys on vaikeakulkuinen ja ahdas. Kahvila Torin terassialue muodostaa sinänsä oikeantyyppisen suojatun tilan torin myyntialueen reunaan, mutta tilan rakenteet eivät enää palvele tämän päivän tarpeita ja kaipaavat uudistusta. Paikoitusalueita rajaa rakennetut istutusalueet tuijaistutuksineen sopivat tyyllistään huonosti torimiljöeseen.

Kuva 1/10, Torin nykyiset toiminnot

Tilahierarkia tarkoittaa, että julkiset, puolijulkiset, puoliyksityiset ja yksityiset tilat erottuvat toisistaan. Puoliyksityisen ja puolijulkisen tilan olemassaolo on tärkeää kaupungin elävyyden kannalta ja vaikuttaa merkittävästi kaupunkitilan viihtyisyyteen. Puolijulkiset vyöhykkeet toimivat välittävinä ympäristöinä ja vyöhykkeet vaikuttavat myös tilan omaksi kokemisen tunteeseen. Asukkaille selkeä tilahierarkia osoittaa myös hyvin eri alueet, joiden kunnosta asukkaiden oletetaan kantavan vastuuta ja pitävän huolta.

Kaupunkeihin kuuluu myös julkiseen ulkotilaan verrattavia sisätiloja, kuten asemia, näyttelytiloja ja kauppagallerioita. Parhaimmillaan nämä täydentävät ulkotiloja tarjoamalla suojattua tilaa. Kaupan siirtyminen sisäänpäin kääntäviin kauppakeskuksiin uhkaa kuitenkin köyhdyttää julkista tilaa visuaalisesti ja toiminnallisesti. Kauppakeskusten tilat mielletään tarkoitetuiksi vain ostaville asiakkaille.

Puolijulkista tilaa voidaan luoda avaamalla enemmän kaduntasokerrosta ja muodostamalla julkisen tilan sisään myös haltuun otettavia puoli-julkisia tiloja sekä asuntojen yhteyteen mahdollisuuksien mukaan puoliyksityistä ulkotilaa.

Kuva 1 /11, Toripalvelurakennus sulkee toritilan Kauppakadun suuntaan.

Kuva 1 /12, Oululaisen kahvila vuoden 1957 jälkeen

1.3.3 Torin rakennukset

Toripalvelurakennus on rakennettu 1980 - 81. Se on kooltaan n. 190 k-m². Rakennus on huonossa kunnossa.

Kahvilarakennus (Kahvila Tori) on alun perin rakennettu bensini asemaksi vuonna 1931. Rakennusta on laajennettu vuonna 1936 huoltoasemaksi, johon tuli myös linja-autoasiak- kaille odotustila. Rakennus muutettiin Oululaisen kahvilaksi 1957, samassa yhteydessä sitä on laajennettu Savontien varren lehtikioskilla ja odotus- ja toimitushuoneista on tehty ylei- set wc-tilat (valokuva yllä). Kaakkoiskulmaan on rakennettu kahvilatilan laajennus vuonna 1981. Samalla (?) on rakennettu nykyisen rakennuksen luoteiskulma uusine sisäänkäynteineen, kabinetti, jätetilat, uusi ulkoseinä Savontien suuntaan (+ laajen- nus) sekä ulkoterrassin katokset. Tämän kyseisen laajennuksen seinät ovat levyrakenteisia. Osa katoksista on myöhemmin pu- rettu. Rakennuksen kokonaiskerrosala on 188 k-m².

Molemmat torin rakennukset omistaa Heinolan kaupunki.

Heinolan torin ja keskustan katuverkon yleissuunnitelma, 4.4.2016

1.3.4 Istuinryhmät ja muut kadun kalusteet

Kesällä torin oleskelualueina toimivat torikahviloiden teras- si- alueet. Torialueella on seuraavat kiinteät istuimet nyky- sellään:

- Kiinteät penkit torin laidalla yht. 6 kpl á 2 m.
- Kiinteät penkit istutusaltaiden ympärillä, n. 70 m is-tuintilaa
- Torikahvilan alueen korotetut istutusaltat

toimivat istuskelureunoina, tosin niiden käyttö on vähäistä (likaisuus ja kova istuinpinta).

Istuimien kunto on huono. Torilla ei ole ryhmien suosimia oleskelupaikkoja, kuten viihtyisiä sisänurkkia tai katoksia.

1.3.5 Muistomerkit ja taideteokset

Torin etelälaidassa, puistomaisen osa-alueen keskellä on kan- salaissodan muistomerkki. Muistomerkki sijoittuu nykyisen toripalvelurakennuksen taakse suuntautuen Kauppakadulle. Muistomerkki on valaistu.

Torilla ei ole taideteoksia.

1.3.6 Toimivuus ja palvelukyky

Normaalin torimyyntin alue

Torimyyntille varattu alue on kooltaan n. 2000 m². Lisäksi torimyynti sijoittuu Kirkkokadun kävelykatuosuudelle, joka rajoittuu torista vain istutusvyöhykkeellä. Kesäkauden mark- kinapäivinä tori on aivan täynnä siten, että osa myyjistä on asettanut myyntipöytänsä paikoitusalueen puolelle.

Kuva 1 /13, Koristapahtuma torilla

Tärkein myyntialue on aivan kävelykadun tuntumassa ja käve- lykadulla.

Torimyyntien liikennöinti torille tapahtuu Savontieltä paiko- tusalueen läpi sekä kävelykadun kautta. Torimyyntien autoille ei ole osoitettu erikseen paikoitusalueita. Torin myyntipaikkoja ei ole jaoteltu eri alueisiin käytettävän myyntikaluston mukaan. Käytännössä koko myyntikauden paikallaan pidettävät myynti- vaunut sijaitsevat eri puolilla toria.

Markkinapäivät/Tapahtumat

Isompien markkinoiden päivinä tai kun torilla on tapahtumia, on torin paikoitusalue otettu torikäyttöön. Paikoitus-alueen ja torin välissä olevat istutuslaatikot kuitenkin katkaisevat voi- makkaasti käytettävissä olevan alueen.

Esiintyjät

Torilla ei ole varattu paikkaa esiintyjille. Tapahtumien ai- kaan torille tuodaan rekan perävaunusta tehty iso esiintymislava, joka tavallisesti sijoitetaan torin itälaidalle tai paikoitusalueelle.

Kahvilat ja ravintolat, terassit

Torin pohjoislaidalla, kävelykatuosuudella on kaksi annis- keluravintolaa, joiden terassialueet sijoittuvat kävelykadulle. Terassien sijainti on luonteva ja aurinkoinen koko päivän.

Kahvila Tori sijaitsee torialueen rakennuksessa. Kahvila on vilkas, mutta sen ulkoisessa olemuksessa on kohennettavaa. Kahvilan terassi sijaitsee lasikatteisena rakennuksen itäpuolella. Kahvilassa on myös kabinettitila, jota käytetään myös kokousti- lana.

Toripalvelut

Toripalvelurakennuksessa on R-kioski, taksiasema ja tori- palvelutilat. Rakennuksen kunto on erittäin huono.

Taksiasema

Taksiasema sijaitsee toripalvelurakennuksessa, taksien pysäköinti Torikadun varressa torin puoleisella katuosuudella. Taksiasemalta on suora näköyhteys taksitolpalle. Taksiasema sijaitsee toimivassa paikassa eikä toiminnasta aiheudu haittaa ja toiminta lisää torialueen valvontaa.

Jäätelö- yms. kioskit

R-kioski sijaitsee torilla vilkastuttaen toria merkittävästi myös kesäsesongin ulkopuolisina aikoina. Siirrettävä jäätelökioski tuodaan kesäajaksi torin keskiosaan paikoitusalueen viereen. Kioski sijaitsee toiminnallisesti keskeisesti, jopa ahtaasti kesäkahvilan terassialueen kanssa samassa paikassa.

Jätehuolto

Torimyyjillä on jäteastia toripalvelurakennuksen takana. Kahvila Torilla on omat jäteastiat. Jäteastiat tyhjenetään Kauppakadulta käsin. Jätehuollon tilat ovat riittämättömät vilkkaimpaan sesonkiaikaan.

Eri käyttäjäryhmien huomioiminen

Nykyisin torilla ei huomioida erityisesti eri käyttäjäryhmiä. Ravintola- ja kahvilapalveluilla on omat kohderyhmänsä, mutta esimerkiksi lapsia ja nuoria ei ole huomioitu tarjoamalla toiminta- tai oleskelupaikkoja. Myös istuimia on keskeisimmillä alueilla kävelykadun tuntumassa riittämättömästi.

1.3.7 Tekniset järjestelmät

Torialueen sähkönjakelulinjat sijaitsevat paikoitusalueen rajaavien istutusaltaiden itäreunassa sekä pohjoispuolisen ja itäpuolisen puurivin reunassa.

Vettä saa torirakennuksista sekä S-marketin tuulikaapissa sijaitsevasta vesipisteestä.

Jätevesipiste sijaitsee samassa paikassa vesipisteen kanssa. Alueella on kaukolämpöverkko.

1.3.8 Torin ympäristön palvelurakenne

Keskusta on edelleen tärkein kaupan ja palveluiden keskitymä Heinolassa. Kivijalkakauppa on merkittävässä roolissa torin ympäristössä, koska keskustaan ei ole rakentunut isoa kauppakeskusta.

Keskusta ja keskustan ranta-alueet ovat myös tärkein matkailupalveluiden alue Heinolassa kaupunkialueella.

Lähialueen puistojen tarjoamat palvelut

Korttelin päässä torista on sekä Rantapuisto että Maaherranpuisto. Maaherranpuistossa on hyvin varusteltu leikkikenttä

sekä kaksi tenniskenttää. Rantapuistossa, satama-alueella on ravintoloita ja lyhyen matkan päässä myös uimaranta.

1.4 TORIN YMPÄRISTÖN RAKENNUSKATUUN

Rakennettu ympäristö torin laidalla on matala, mutta tiivis. Korttelitehokkuus suunnittelualueella vaihtelee välillä $e=0,13 - e=1,27$. Pienin tehokkuus on puutalokortteleissa.

Asemakaavan mukaista käyttämätöntä rakennusoikeutta ei suunnittelualueella juurikaan ole.

Torin ympärillä on vanhinta puurakennusta lukuun ottamatta yksi maanalainen kerros. Kellarikerroksessa on liiketiloja, varastoja ja pysäköintiä. Toriin rajautuva rakennuskanta muodostuu kaksikerroksista liikerakennuksista. Kauppakadun varressa on asuinliiketaloja.

Kuva 1/14, Suunnittelualueen rakennettu kulttuuriympäristö. Rengastettu alue on 1700-luvun kylätontti.

1.5 LIIKKUMINEN

Torin ympäristö on tiivistä ruutukaava-alueita. Kadut ovat suoraa. Maastonmuodot aiheuttavat suuria pituuskaltevuuksia vain torin eteläpuolella, torilta rantaan vievillä katuosuuksilla. Kadut ovat tyypiltään ja mitoitukseltaan hyvin vakioityypisiä peruskatuja, joilla on asfalttipäällyste. Myös jalkakäytävät ovat

suurimmaksi osaksi asfalttipintaisia. Kauppakatu ja Savontie muodostavat liikenteellisesti merkitävimmän katutilan.

1.5.1 Ajoneuvoliikenne

Liikenteen nykytilan toimivuustarkastelu on tehty liikennesuunnitelman päivityksen yhteydessä.

1.5.2 Huoltoliikenne

15.5. -15.8. välisenä aikana moottoriajoneuvojen pito on torilla kielletty, paitsi tavarapurkausta ja lastausta varten 30 minuutin ajan. Torille ajetaan kävelykadun sekä paikoitusalueen kautta.

Isoilla marketeilla on omat lastausalueensa kortteleiden sisällä, mutta pienempien kivijalkakauppojen huolto tapahtuu kadulta. Vilkkaimpina aikoina huoltoajoneuvot ruuhkauttavat jonkin verran liikennettä.

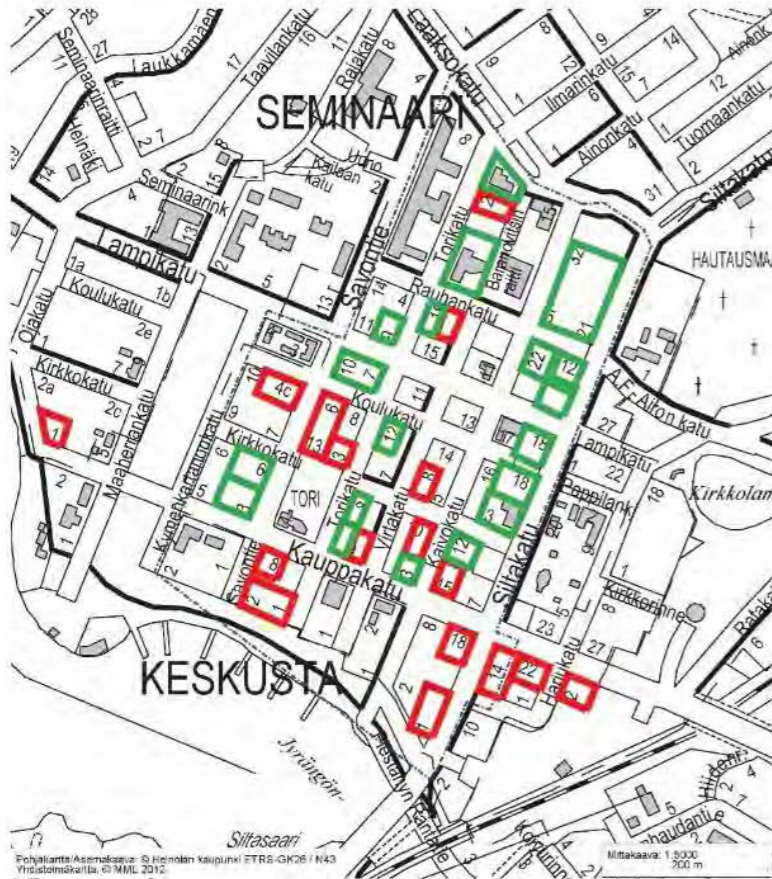
1.5.3 Pysäköinti

Suunnittelualueella on pysäköinti järjestetty pääosin kadunvarsipysäköintinä. Torilla on pienehkö pysäköintialue (22 ap.) sekä torin koilliskulman korttelissa toinen (51 ap.). Kiinteistöjen velvoiteautopaikat sijaitsevat pääosin pihoilta sekä rakenteellisina autopaikkoina joko kellarikerroksessa tai rakennusten katolla. Ydinkeskustassa, 200 metrin säteellä torista on 537 yleisessä käytössä olevaa pysäköintipaikkaa.

Pysäköintipaikkojen järjestelyt ovat nykyisellään melko toimivat ja riittävät, mutta autopaikat ovat vallanneet katuympäristössä hallitsevan roolin kävely- ja pyöräily-ympäristön sekä viihtyisyyden kustannuksella.

Suoritettu laskenta autopaikkojen käyttöasteesta kesällä 2015 osoitti, että yleiset parkkialueet ja kadunvarsipaikat olivat kesän markkinapäivinä lähes täynnä yhden korttelin etäisyydellä torista. Vapaita autopaikkoja oli näinä vilkkaimpina aikoina kuitenkin reilusti jo n. 200 metrin etäisyydellä torista ja vilkkainta elokuun markkinapäivää lukuun ottamatta myös keskustan yleisillä katto- ja kellaripysäköintialueilla. Markkinapäivinä, jolloin pysäköinnin kysyntä on korkeimmillaan, torin pysäköintialue on poissa käytöstä. Tästä huolimatta pysäköintipaikkojen kapasiteetti riittää kohtalaisen hyvin.

Keväällä 2015 lähetettiin ydinkeskustan kiinteistöille kysely koskien autopaikkojen riittävyyttä kiinteistöillä. Kartassa vihreällä merkityt kiinteistöt ilmoittivat, että autopaikkoja on riittävästi, punaisella merkityt ilmoittivat, että autot eivät mahdu kiinteistölle ja kadunvarsia käytetään paikoitukseen.

Kuva 1/15, Autopaikkojen riittävyys kiinteistöillä

1.5.4 Kävelyalueet ja pyöräilyreitit

Kävely-ympäristö Heinolan keskustassa koostuu ruutu-kaavaverkon melko kapeista jalkakäytävistä ja puistoalueiden puistokäytävistä.

Jalankululle on osoitettu vain yksi merkittävämpi alue, joka on Kirkkokadun kävelykatuosuus torin pohjoisreunalla. Tämä alue ja sen jatkeena Kirkkokadun ja Savontien risteysalue ja Kirkkokadun ja Torikadun risteysalue ovat merkittäviä kävely-ympäristöjä.

Torilta rantaan kuljetaan Savontien, Torikadun ja Virtakadun eteläosien jaettujen tilojen kautta.

Pyöräily tapahtuu pääosin ajoväylällä. Virtakadulla sekä Kaupakadulla Torikadun ja Virtakadun välisellä osuudella on yhdistetty pyörä- ja jalankulkuväylä.

Pyörille ei ole erillisiä pysäköintialueita. Pyörätelineitä on hajasijoitettu risteysalueille, torin kulmaan ja kauppojen edustalle kävelykadulla.

1.5.5 Esteettömyys

Kaupunki ei ole tehnyt keskusta-alueelle esteettömyys-suunnitelmaa.

Torin ympärillä ei ole julkisia palveluja. Kirjasto sekä WPK-talo ja taidemuseo sijaitsevat lähellä toria, suunnittelualueella.

Esteettömyyden perustaso toteutuu alueella melko hyvin lumentomina aikoina, vaikka suojateiden reunakivet eivät vastakaan kaikilta osin nykyisiä vaatimuksia. Suojateiden kohdat on osittain ratkaistu jättämällä reunakivi pois ja osittain painamalla reunakivi lähelle asfaltin tasoa. Erikoistason edellyttämiä opaslaattoja ei alueella ole.

Lumen poisto ja liukkauden torjunta vaikuttavat merkittävästi esteettömyyden toteutumiseen talviaikaan.

1.6 VALAISTUS

Suunnittelualueella on eri-ikäisiä ja erikuntoisia valaisimia. Erikoisvalaistusta on ainoastaan Kirjastoaukiolla.

1.7 KASVILLISUUS

Torialueella on runsaasti puustoa. Lehmusrivit (yhteensä 36 lehmusta) kiertävät torin. Torin etelälaidalla lehmuksia on tuplarivi, joka muodostaa puistomaisen osa-alueen, toriesplanaadin. Lisäksi torirakennusten tuntumassa on kaksi verivaahteraa ja kaksi tavallista vaahteraa. Vaahterat on yhtä lukuun ottamatta istutettu korotetuille, betonilaatoin katetuille kasvualustoille.

Paikoitusalueen ja torin välissä on istutusaltaat, joissa kasvaa kussakin yksi tuija. Katupuita suunnittelualueen kaduilla on vaihtelevasti. ”Paikkarin tontin” ja Kirkkokadun välissä on vaahterarivi ja taidemuseon korttelin kohdalla on Kaupakadun pohjois-reunassa lehmusrivi. Muutoin suunnittelualueella on vain yksittäisiä katupuita.

Kiinteistöille sijoittuvat puut luovat katutilaan vehreyttä etenkin Koulukadun pohjoispuolisissa kortteleissa. Torin puurivistöjen alla kasvaa pensaita lukuun ottamatta kävelykadun puolta, jossa puiden alla on vain paljas maa, pensaat on poistettu.

Kausikasveja torilla on vain puistovyöhykkeen muistomerkin edustalla.

1.8 AIKAISEMMAT SUUNNITELMAT

Ydinkeskustan yleissuunnitelma 28.12.1999, Arkkitehdit Ali-Kovero ja Suunnittelukeskus Oy

Keskustan katujen yleissuunnitelma ja yleissuunnitelman tarkistus, 2001

Keskustan katujen katusuunnitelmat, 2003 (Kaupakatu, Savontie, Siltakatu, Kaivokatu, Kirkkokatu, Torikatu, Vir-takatu)

Kirjastoaukion kunnostus

Entisen paikallisliikenteen aseman muutos pysäköintialueeksi

Heinolan keskustan laatukäsikirja vuosille 2005- 2008

Heinolan keskustan laatukäsikirjan päivitys 2012

Heinolan kansallinen kaupunkipuisto, hoito- ja käyttösuunnitelma 5.11.2008

Kaupallisten palveluiden selvitys,2007

Torin kehittämisen ideakilpailu, WSP Oy ja Arkkitehtitoimisto Vesa Honkonen, 2008 + Täysikuun torin jatkosuunnitelma, Vesa Honkonen 2008

Ydinkeskustan osayleiskaava, maanalainen pysäköinti, 2008

Ydinkeskustan osayleiskaava 2020, 2009

Torin kokonaissuunnitelman tarkistus, 2011

Keskustan hulevesiselvitys, 2014

Heinolan maankäytön tehostaminen yritysten ja asukkaiden näkökulmasta, Hanke 3/ Keskusta, 2011

Kaupallisten palveluiden selvityksen päivitys, 2015

Heinolan opastussuunnitelma, 2012

Savontien katusuunnitelman päivitys

Muutosvirtaa, 2014

1.9 NYKYTILA

1.9.1 Katutilojen jäsentely

Katutilat on suunnittelualueella jaettu perinteisesti ajorataan ja jalkakäytäviin. Kadunvarsipaikoitus tapahtuu ajoradan reunassa ajoradan kanssa samassa tasossa. Ajoratojen pinnoite on kaikilla kaduilla asfaltti. Jalkakäytävien pinnoitteet ovat vaihtelevasti asfalttia tai betonikiveä. Reunakivet ovat betonia tai graniittia.

1.9.2 Katujen kuntokartoitus

Maastokartoituksessa arvioitiin silmämääräisesti katujen, torin pintarakenteiden, kadunkalusteiden ja kasvillisuuden kunto. Kuntoarviossa ei suoritettu mittauksia. Katu- ja torialueiden osat luokiteltiin kolmeen kuntoluokkaan. Tar kastelunäkökohtina olivat rakenteellinen kunto eli kestävyyttä kuvaavat tekijät, toimivuus eli eri käyttäjäryhmille väylän tai alueen käytettävyyteen, turvallisuuteen ja esteettömyyteen vaikuttavat tekijät sekä kaupunkikuva eli viihtyvyyteen vaikuttava yleiskuva. Samalla arvioitiin kunnostettavien kohteiden kiireellisyys. Arviointi on osaltaan vaikuttanut toteuttamisjärjestyksen suunnitteluun.

Kuntoluokka	Kriteerit
Toimiva	<ul style="list-style-type: none">Perusasiat kunnossaSaattaa olla puutteita ja kulumiaVauriot korjattavissa normaalin kunnossapidon toimin
Kunnostettava	<ul style="list-style-type: none">Selkeitä puutteitaVaurioiden korjaaminen vaatii normaalia perusteellisempaa rakenteellista kunnossapitoa tai tehostettua ylläpitoaKunnostaminen ei vaadi suunnitteluaKäyttötarkoitus ei muutu
Peruskorjattava	<p>Vakavia puutteita</p> <ul style="list-style-type: none">Vauriot tai toiminnalliset puutteet kokonaisvaltaisia, korjaaminen edellyttää suunnitteluaKäyttötarkoituksen muuttuminenLiikenteelliset puutteetKaupunkikuvalliset puutteet

Suunnittelualueen katualueita on osittain peruskorjattu, mutta monelta osin katualueiden kunto on melko heikko. Pakolliset kunnostustoimet on tehty lähinnä pienialaisin paikkaustoimin. Rakennusten kuivatusvedet johdetaan pääosin asiallisesti hulevesiviemäriin, mutta paikoin vedet valuvat jalkakäytävälle. Jalkakäytäviin ei ole tehty railoja. Sadevesi jää seisomaan lätäköihin paikoin torialueella ja ajoradoilla. Eri pintamateriaalien liitoskohdat sekä asfaltin paikkaustoimet on paikoitellen tehty huolimattomasti.

Katu	Kuntoluokka	Priorisointi 1-4
Kauppakatu	toimiva	4
Savontie	peruskorjattava, väli Kirkkokatu-Rauhankatu kiireellinen viemärin saneeraustarpeen vuoksi	1
Torikatu	peruskorjattava	2
Virtakatu	kunnostettava	3
Kirkkokatu	väli Kymenkartanonkatu-Savontie: peruskorjattava väli Torikatu-Kaivokatu: toimiva, mutta valaisimet uusittava väli Kaivokatu-Siltakatu: peruskorjattava	1 3 2
Kaivokatu	peruskorjattava pysäkkialuetta lukuun ottamatta sadevesiviemärin saneeraus myös pysäkkialueella	2
Koulukatu	peruskorjattava väli Virtakatu-Kaivokatu kiireellinen viemärin saneeraustarpeen vuoksi	1
Kymenkartanonkatu	kunnostettava	3
Lampikatu	peruskorjattava	2

1.9.3 Torialueen kuntokartoitus

Torin pinnoitteet ja torin nykyinen valaistus on rakennettu vuonna 1989. Tori on pinnoitettu betonikivillä. Myös reunakivinä on käytetty betonia. Reunakivien kunto on kauttaaltaan heikko. Torin betonikiveys on kulunut ja haalistunut. Istutusastioiden betoniset pinnat ovat rapautuneet.

Kiinteiden penkkien puuosat ovat heikossa kunnossa ja penkkien betonirakenteetkin ovat monin paikoin vinossa (sijaitsevat puuston alla, jossa puiden juuret ovat nostaneet rakenteita).

1.9.4 Valaistuksen nykytila

Valaistuksen yleissuunnitelman laatimisen yhteydessä karotetaan valaistuksen nykytila. Ainoastaan Kauppakadun valaistus on kunnossa.

1.9.5 Katuviheraluiden nykytilan kuvaus

Suunnittelualueen kasvillisuus on pääasiassa eri-ikäisiä katupuita sekä torilla pensasistutuksia.

Katupuilla yleisesti esiintyviä, korjausta vaativia ongelmia:

- Puille on varattu riittämättömästi tilaa, niin maan alla kuin päälläkin.
- Lumen aurauskalustolla vahingoitetaan puiden runkoja. Torin puiden kunto on tarkistettu syksyllä 2015. Savontien varressa on kahdessa lehmuksessa koro. Rivistön puista on siis vain yksi kohtalaisessa kunnossa. Puurivin uusiminen on järkevää torin kunnostuksen yhteydessä. Torikahvilan edustalla olevista puista yksi on huonokuntoinen. Lisäksi kolmessa puussa on onkalo haarassa, joka heikentää puun kestävyttä. Suunnittelualueen puuston suhde toimintaympäristöön on hyvä.

1.9.6 Tekniset järjestelmät

Vuonna 2015 tehtyjen viemärikuvausten mukaan pikaista saneerausta vaativia reikiä ja rapautumia on betoniputkis-ajoiden rakennusvuodet ovat pääasiassa 1950 -1960-luvuilla. Myös tätä uudemmissa muoviputkissa on löydetty painumia. Pikainen saneeraustarve on Kaivokadun ja Kauppakadun risteyksessä, Kaivokadun ja Lampikadun risteyksessä, Koulukadulla Virtakadun ja Kaivokadun välisellä alueella, Savontien, Kirkkokadulla Savontien ja Kymenkartanonkadun välisellä alueella.

Keskustan hulevesiselvityksen mukaan sadevesiviemärien saneerauksia tulee suunnittelualueella ajankohtaiseksi Kaivokadulla (solmuväli 56 -203 -204 -212 -211 -213), jossa putki on suurennettava Ø400 sadevesiviemäriksi (nykyisin Ø225 B/K, v.1882) Saneerattavan välin pituus on n. 110 m.

Kuva 1/16, Kirkkokadun peruskorjattava osuus

1.9.7 Torin rakennusten nykytila

Toripalvelurakennusta ei kannata korjata.

Torikahviosta on teetetty kuntoarvio kesällä 2015. Kuntoarvion mukaan rakennus on rakennustekniikan osalta välttävissä kunnossa, lvi-tekniikan osalta välttävissä-tyydyttävässä kunnossa ja sähköjärjestelmien osalta välttävissä kunnossa.

Kuntoarviossa on lueteltu merkittävimmät rakennustekniset, LVI-tekniset sekä sähköjärjestelmään kohdistuvat toimenpiteet tarkastelujaksolla (10v.).

Rakennus on Heinolan rakennusinventoinnin täydennys-suunnitelmassa huomioitu kohde. Selvityksessä on arvioitu rakennuksella olevan säilytettäviä rakennushistoriallisia arvoja. Rakennus ylläpitää alueellaan rakennetun ympäristön historiallista kerroksisuutta ja kertoo alueen maankäytön vaiheista. Rakennuksesta on tehtävä inventointi asemakaavan laatimista varten.

Torikahvilan tarvittavista kunnostus- ja ennallistamistoimista laaditaan erilliset suunnitelmat sekä kustannusarviot.

Heinolan torin ja keskustan katuverkon yleissuunnitelma, 4.4.2016

Kuva 1/17, Katualueiden kunto

osa 2 Tavoitteet

- ❖ Torin luonteen säilyttäminen
- ❖ Paikan hengen ymmärrys
- ❖ Sosiaalinen kestävyys
- ❖ Kaupunkitilan monikäyttöisyys
- ❖ Näkymät; avaaminen ja rajaaminen
- ❖ Ympäristösuunnittelun elementeillä yhtenäisyyttä kaupunkikuvaan
- ❖ Valaistuksen merkitys
- ❖ Materiaalien kestävyys
- ❖ Toteutuksen laatu

Kerroksellisuus
Muotokieli
Kaupunkitila
Tilahierarkia

Arkkitehtuuri

- ❖ Lisätään motivaatiota torilla olemiseen ja keskustassa kävellyyn:
 - ❖ reittien mielenkiintoisuus
 - ❖ tekemistä ja nähtävää torille + ympäristöön
- ❖ Tori jaetaan toisiinsa liittyviin osaluaisiin
- ❖ Lisätään istuimia ja pienempiä tiloja oleskeluun
- ❖ Uusi rakentaminen sijoitetaan oikein
- ❖ Säilytetään kulttuurihistoriallinen konteksti
- ❖ Säilytetään toiminnot, jotka tuovat elävyyttä myös talviaikaan
- ❖ Tehdään torille siirtymisen mahdollisimman helppoksi
- ❖ Huomioidaan valaistuksen merkitys

Keinot

Taide

Spontaani tilankäyttö

Kukat

Juhlavalaistus

Tapahtumat

Extrat

Estetiikka

Korotetut risteysalueet / kävely

Oleskelu

Polkupyörät

Leikki

Torimyynti ja tapahtumat

Toripalvelut

Taksi

Kirpputori

Oleskelu

Kahvila

Paikoitus

Kulku rantaan

Toiminnot

Elementit

SUUNNITTELUN TAVOITTEET

2.1 VANHOJEN SUUNNITELMIEN RATKAISUT

Toria on suunniteltu useaan otteeseen viime vuosien aikana. Aiemmat suunnitelmat pyritään huomioimaan suunnittelussa. Ydinkeskustan yleiskaavoitusta varten järjestetyn ideakilpailun torin kehittämiseksi voitti idealuonnos ”Täysikuun Tori” (Vesa Honkonen, 2008). Suunnitelman keskeiset ajatukset olivat:

Suunnitelman ajatus	Toteutettavuus
Torin alla kellarikerroksen paikoituslaitos (240 autoa)	Toriparkista on luovuttu
Heinäakiven alue: korostetaan toria reunustavien talojen kuuluvuutta torin elämään	Yhtenäinen materiaali kiinteistöihin saakka voidaan toteuttaa
Peruslähtökohtana tunnustaa ruutukaava ja vapautua siitä: tori on paikkaan pudonnut pisara, vapaa muoto	Suunnittelussa voidaan poiketa ruutukaavan suunnista.
Torin sydän on täysikuu, joka on symbolitasolla toiveiden heijastaja	Torin symboliarvon tunnistaminen otetaan tavoitteeksi.
Oletus kaupan lisätilantarpeesta: toripaviljongit	Kaupan lisätilantarvetta ei ole
Maanalainen uusi kauppagalleria	Ei toteudu, koska liittyy toriparkkiin
Kauppahalli talviselle torimyynnille	Pienimuotoisena mahdollinen
Torin kaakkoiskulmassa maabetonista skeittiaallot	Skeittiaallot toteutuskelvoinen ajatus
Vuodenajat: talvi- ja joulumarkkinat, suuri luistelukenttä	Torilla on tapahtumia ja torimyyntiä myös talvella, joten luistelukenttä voi olla hankala sovittaa. Lisäksi maanpinta on kalteva. Ojakadun kentän luistinrata on lähellä.
Istuskelupaikat sisällä ja ulkona	Tavoitteeksi.
Valaistus: torille ei yhtään valaisinta, toripaviljongit hohtavat valoa, penkit toimivat valaisimina, puut hohtavat	Torin keskiosien valaistus: tutkitaan voidaanko toteuttaa valaisemalla rakennukset ja rakennelmat. Riittävä valaistus voi muodostua ongelmaiseksi, jos torille toivotaan enemmän talvikäyttöä.

Kuva 2/1, Täysikuun tori

Kuva 2/2, Muutosvirtaa

Kuva 2/3, Heinolan maankäytön tehostaminen

”Muutosvirtaa” suunnitelmassa (Kimmo Lylykangas, 2014) torin kehittämisen keskeiset ajatukset olivat:

Suunnitelman ajatus	Toteutettavuus
Tori jäsenöidään siten, että yhteys puistoon ja rantaan vahvistuu	Tavoitteeksi.
Torille kolme tilakokonaisuutta, jotka toimivat yhdessä ja erikseen	Tavoitteeksi.
Tilat johdattelevat kulkijaa kohti Heiliä	Tilojen johdatteleva rakenne on mahdollittava siten, että se tukee olemassa olevia liikku-misreittejä.
Yhtenäinen, laadukas pintamateriaali, valaistus, detaljointi	Tavoitteeksi.
Torin jatkuminen ympäristön kiinteistöihin saakka, vaikutelma torin jatkumisesta sisätiloihin	Tavoitteeksi.

Heinolan maankäytön tehostaminen yritysten ja asukkaiden näkökulmasta – hanke (osahanke 3 / Keskusta) käsitteli toriympäristön sekä liikennejärjestelmän kehittämistä. Raportti- muotoisen selvityksen keskeiset ehdotukset katuosuuksien ja toriympäristön parantamiseksi olivat:

Suunnitelman ajatus	Toteutettavuus
Keskustan vetovoimaisuuden kannalta keskeiset tavoitteet:	Tavoitteeksi, liikennesuunnitelman päivityksessä perusratkaisun haku
Kunnollinen ympärivuotinen toripaviljonki, kahvila, infopiste, torihuolto, varastot ym.	Tavoitteeksi.
Valaistuksella vuodenaikojen ja tapahtumien tunnetun neljän tehostusta	Tavoitteeksi.
Pysyvä talvivarustelu	oleskeluympäristön toimivuus vuodenaajoista riippumatta
Katoksia ja myyntipöytiä torimyyjille, vuokraus ja varastointi	ei ole nähty tärkeäksi
Hyvä huolto ja hoito	Tavoitteeksi.
Edulliset paikkamaksut	Paikkamaksut ratkaistaan suunnitelmasta erillisenä asiana.
Hyvä ajantasaisinfo ja mainostus, Torisanomat	Tavoitteeksi.
Pysäköinnin keskittäminen täydennysrakentamis-hankkeen tai – hankkeiden yhteydessä	Mahdollistetaan asema-kaavoituksen avulla
Keskustan katuverkon suhteen raportti esitti kolme vaihtoehtoista mallia	Tavoitteeksi valita käyttöön otettava liikennemalli

2.2 TORIALUEEN KUNNOSTUKSEN TAVOITTEET JA KEHITTÄMISTARPEET

Suunnittelun tavoitteena on kehittää nykyistä toriympäristöä elinvoimaisemmaksi ja vetovoimaisemmaksi, säilyttäen ja vahvistaen paikan henkeä.

Yleissuunnitelman tavoitteena on tori, joka on

- viihtyisä
- toimiva
- turvallinen
- sosiaalisesti kestävä
- liike-elämän toimintaympäristöä tukeva
- helposti saavutettava

Yleissuunnitelman avulla kohdennetaan jatkosuunnittelua sekä kunnossapidon ja rakentamisen määrärahoja.

2.2.1 Viihtyisyys

Viihtyisä kaupunki koostuu paikoista: tekemiselle ja oleskelulle tarkoitetuista, kiinnostavista tiloista. Viihtyisyys muodostuu toiminnallisesta, sosiaalisesta sekä kaupunkikuvallisesta laadusta. Heinolan tori on paikka, joka on nyky muodossaankin arvokas. Torin tilarakenteen tulisi jat-kossa olla vielä enemmän erilaista toimintaa tukeva sekä joustava, mutta kuitenkin tarjota riittävästi eriluonteisia tiloja.

Ympäristön kauneus on hyvin vaikeasi määriteltävä käsite. Se on kuitenkin yksi keskeisimmistä viihtyisyyteen vaikuttavista tekijöistä.

Torin nykyisen tunnelman tärkeimmiksi kaupunkirakentamiseen liittyviksi tekijöiksi on eriteltävissä mittakaava, tiiviys, kasvillisuuden tuoma vehreys, kerroksellisuuden näkyminen nykyisessä rakennuskannassa sekä toimintojen sekoittuminen.

Ydinkeskustassa on runsaasti kaupunkikuvan parantamiseen liittyviä tarpeita. Tällä suunnitelmalla ei ole tarkoitus osoittaa kiinteistöihin kohdistuvia toimenpiteitä vaan keskittyä yleisiin alueisiin. Yleisten alueiden kaupunkikuvallinen kohentaminen on tarpeellista: uudistamista kaipaavat ka-dunpäällysteet, kadun kalusteet, valaistus, kasvillisuus. Myös katutilojen jäsentely ja mitoitus sekä paikoitusjärjestelyt vaikuttavat kaupunkikuvaan.

Kadunpäällysteet muodostavat merkittävän kaupunkiku-

vallisen tekijän ollen ainoa ympäristösuunnittelun elementti, joka jatkuu katkeamattomana pintana tilasta toiseen. Jotta kaupunkitiloissa liikkuminen on luontevaa, on pääl-ysteiden oltava jatkuvia. Käytettävien materiaalien tulisi olla kestäviä ja kauniisti ikääntyviä. Tavoitteena on, että päällysteeksi torialueella tulee luonnonkivi.

Koska keskusta-alue on rakennusten iän ja tyylin puolesta kirjavaa voivat ympäristösuunnittelun elementit muodostaa oman kokonaisuutensa, joka tuo yhtenäisyyttä katukuvaan.

Myös kasvillisuus vaikuttaa kaupunkitilan viihtyisyyteen. Nykyisellään Heinolan torilla on paljon kasvillisuutta, puita ja pensaita. Tavoitteena on, että vehreyttä korostetaan ja paikoittelun lisätään.

Valaistuksen yhtenäisyyden saavuttamiseksi laaditaan erillinen valaistuksen yleissuunnitelma. Valaistuksella pyritään saavuttamaan vuodenaikojen ja tapahtumien tunnelman tehostusta ja tekemään torista viihtyisä ja turvallinen myös pimeään aikaan. Valaistuksen tulee olla esteettinen ja toimiva huomioiden myös heijastukset ja häikäisyhaitat.

Ympäristötaide voi parhaimmillaan tehdä julkisesta tilasta tunnistettavan ja mieliin painuvan paikan. Heinolassa ei juuri-kaan ole käytetty ympäristötaidetta ja tässä yleissuunnitelmassa kartoitetaan olisiko ydinkeskustassa sopivia paikkoja pysyvälle tai vaihtuvalle taiteelle.

2.2.2 Toimivuus

Suunnittelun tavoitteena on toimiva tori, joka palvelee tasapuolisesti kaikkia ihmisiä. Torin toimivuuteen julkisena kaupunkitilana kiinnitetään huomiota seuraavien osatekijöiden kautta:

Tapahumat ja oleskelu

Torilla ei ole tällä hetkellä kiinteää esiintymislavaa, mikä vaikeuttaa tapahtumien järjestämistä. Tavoitteena on rakentaa torille esiintymislava.

Tavoitteena on, että isompien tapahtumien aikana koko tori-alue ympäröivine katuineen voi palvella samaa tapahtumaa. Torin eri osien monikäyttöisyyteen kiinnitetään huomiota.

Oleskelumahdollisuuksia parannetaan lisäämällä istuimia ja luomalla myös ryhmien oleskeluun sopivaa tilaa rajaamalla oleskelulle alueita. Myös istuskelualueilta avautuva näkymät

ja pienilmasto huomioidaan suunnittelussa. Le-popaikkojen tavoitteellinen määrä on 1 metri/50 m² toritilaa = tavoitteena n. 40 metriä penkkejä/muuta istuintilaa = n. 20 penkkiä eli istumatilat n. 60 henkilölle.

Pysyvän talvivarustelun tarvetta pohditaan suunnittelun yhteydessä. Talviajan viihtyisyyteen vaikuttaa merkittävästi toriympäristön valaistus.

Ajantasais- ja turisti-infoa on tavoitteena saada torille sähköisellä ilmoitustaululla. Infotaulun lisäksi opasteet on tavoitteena uusua.

Torimyynti

Uuden sukupolven myyntikalusto huomioidaan torin myyntialueen mitoituksessa sekä ajoyhteyksissä. Torille on voitava ajaa myyntiautoja ja – vaunuja. Torin pinnan täytyy olla sellainen, että sillä pystyy liikuttamaan torilla tarvittavaa myyntikalustoa ja puhtaanapidon tulee olla helppoa.

Myyntipaikat on voitava määritellä eli ne on merkittävä torille. Myös myyntiautoille on mietittävä paikat.

Kirpputoritoiminta vilkastuttaa torielämää. Kirpputorille on tavoitteena suunnitella erikseen merkitty ja rajattu alueensa. Kirpputorilla ei saa myydä elintarvikkeita eikä uusia tuotteita. Mahdollisuuksien mukaan suunnitellaan myös peräkonttikirppikselle paikka.

Liikkumisympäristö

Suunnittelulla pyritään edistämään ydinkeskustan liikenteellistä toimivuutta huomioiden autoliikenne, pyöräily, kävely-ympäristö sekä pysäköinti ja yhteydet julkiseen liiken-teeeseen. Katuympäristöjä kehitetään osayleiskaavan hengen mukaisesti painottaen kevyen liikenteen asemaa.

Lumilogistiikka huomioidaan suunnittelussa siten, että yleissuunnitelman katuosuuksilla on mahdollista aurata lumi kasoihin ennen pois kuljetusta.

Kadulta torille siirtymisen on oltava mahdollisimman helppoa.

Esteettömyys

Kaikkien kaupunkilaisten esteetön kulkumahdollisuus ja pääsy palveluihin on tärkeä tavoite, jonka merkitys on havaittu kansalaisten omaehtoisen elämisen keskeiseksi edellytykseksi.

Esteettömän ympäristön suunnittelussa huomioidaan: tasoerot, huomiomerkinnot, esim. värierot, levähdyspaikat jalankulkureiteillä, huomioalueet (esim. suojateiden päät, portaiden kontrastiraita), reittien linjaus, reittien hahmotettavuus. Esteettömän mitoituksen ohjeistona käytetään kansallista Esteettömän rakentamisen ohjeet (SuRaKu) – ohjeistoa. Koko alueen esteetön liikkumisympäristö edellyttää toimenpiteiden kohdistamista sekä kaupungin hallinnoimaan katutilaan että yksityisten kiinteistöjen sisäänkäynteihin ja piha-alueisiin.

Liike- ja toimistokortteleiden alueet torin ympärillä voisi luokitella esteettömyyden erikoistason alueiksi. Muut alueet määrittämään perustason esteettömiksi reiteiksi.

Keskusta kuuluu keskeisiltä kulkureiteiltään esteettömyyden erikoistason alueeseen:

- kaltevuudet < 5 %
- kulkupintojen tasaisuus ja portaaton pääsy liikkeisiin sekä turvallinen kadunylitys
- kiinteiden ja siirrettävien kadunkalusteiden johdonmukainen sijoitus sekä johdattavat ja varoittavat pintamateriaalit

Uusi toripalvelurakennus ja torin tekniset järjestelmät

Tavoitteena on, että torille rakennetaan uusi ympärivuotinen toripalvelurakennus, jossa on seuraavat toiminnot: torimyyjille tarkoitettu tila, varasto, yleisö-wc:t sekä jätehuoltotilat. Taksiautoilijoiden tilojen sekä kioskin sijoitus uuteen toripalvelurakennukseen on todennäköistä.

Torin tekniset järjestelmät: Sähköpisteitä tulee olla riittävä määrä tasaisesti eri puolilla toria (myös voimavirtapistokkeita). Vesipisteet suunnitellaan siten, että kesäkahviloiden vedensaa-nti sekä jätevesien käsittely on helppoa. Jätepisteellä tulee olla mahdollista jätteiden lajittelu sekä mahdollisesti myös pahvin puristaminen.

Hulevesien käsittely huomioidaan suunnittelussa. Yleis-suunnitelmassa esitetään periaatteelliset ratkaisut.

Koneellinen puhtaanapito on torialueella välttämättömyys, joten uusilla ympäristörakenteilla ei saa tarpeettomasti vaikeuttaa lakaisukoneen kulkua.

2.2.3 Turvallisuuden kokeminen

Elävä kaupunkikeskusta koetaan turvalliseksi. Katutilan elävyyttä edistävät kaduille avautuva ja levittäytyvät toiminnot esim. terassit ja pop-up liikkeet. Myös kaupunkilaisten omaehtoinen toiminta on keskeisessä roolissa. Turvallisuuden tunteeseen voidaan vaikuttaa myös tilojen rajauksella: luomalla suojaa tai avoimuutta. Turvallisuuden tunne katutilassa kasvaa, kun sinne on näköyhteys asunnoista.

Heinolan tori koetaan melko turvalliseksi suurelta osin siksi, että torin ympäristön rakennuksissa on monenlaista toimintaa: liikkeitä, ravintoloita, asuntoja. Myös torilla on valvonnan tunnetta lisääviä toimijoita: kioski, kahvila, taksiasema.

Suunnittelun tavoitteena on, että torialueen turvallisuuteen nykyisellään vaikuttavat toiminnot säilyvät. Lisäksi valaistuksella ja tilasuunnittelulla pyritään siihen, ettei ympäristöön muodostu ns. katvealueita. Liikenneturvallisuuteen kiinnitetään huomiota liikennesuunnitelmassa sekä katusuunnittelussa.

Keskeisten alueiden kameravalvonnan mahdollisuudet ja kustannukset tulee selvittää yhteistyössä yritysten, poliisin ym. yhteistyötahojen kanssa.

2.2.4 Sosiaalinen kestävyys

Vuonna 2013 Heinolassa oli 19 979 asukasta. 1-64 -vuotiaiden osuus väestöstä on noin 60 %. Yli 65-vuotiaiden osuus on noin 27 %.

Tilastokeskuksen vuoden 2012 väestöennusteen mukaan Heinolan väkiluku laskee vuoteen 2040 mennessä 19 013 asukkaaseen. Eläkeläisten osuus väestöstä on vuonna 2040 ennusteen mukaan 39 %. Yleissuunnitelmassa pyritään huomioimaan väestön muutosennusteet. Suunnittelun tavoitteena on kaikkia käyttäjäryhmiä palveleva keskusta. Suunnittelussa kiinnitetään huomiota myös kasvavan vanhusväestön tarpeisiin ja esteettömän ja turvallisen ympäristön luomiseen ja ylläpitämiseen.

Kesäasukkaat ja turistit lisäävät keskusta-alueelle asioimaan saapuvien lukumäärä huomattavasti.

Sosiaalista kestävyttä pidetään hyvän kaupunkikehityksen kulmakivenä. Sillä tarkoitetaan mm. sosiaalisen verkoston ja monimuotoisuuden tukemista. Julkisen tilan tulisi tukea yhteisöllisyyttä tarjoamalla miellyttäviä paikkoja ihmisten kohtaamisille.

Tapahtumat koetaan positiivisesti, joten toriympäristön kaupunkilaisten olohuoneena tulisi mahdollistaa mahdollisimman monenlaiset tapahtumat. Kaupunkilaiset arvostavat usein luovaa ja kiinnostavaa toimintaa julkisessa tilassa, ja monet haluavat myös itse elävöittää kaupunkia omalla toiminnallaan. Sosiaalista kestävyttä lisääviä tavoitteita yleissuunnitelmalle ovat:

- erilaisten ja eri-ikäisten käyttäjäryhmien huomioiminen (sosiaalinen oikeudenmukaisuus)
- kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristön laatuun
- rakentaminen tukee myönteistä, omaleimaista identiteettiä
- luodaan edellytyksiä kivijalkakaupan ja monipuolisen palvelutarjonnan säilymiselle
- tuetaan julkisen ympäristön turvallisuutta
- luodaan foorumeita avoimelle vuorovaikutukselle
- tuetaan puistojen muodostaman viherverkoston säilymistä ja täydentymistä
- vaalitaan kaupunkirakenteen monikerroksisuutta ja säilytetään vanhinta rakennuskantaa ja historiallisia kerrostumia kaupunkikuvassa

2.2.5 Liike-elämän toimintaedellytykset

Liikkeiden näkyvyys katu- ja toritilaan tulee olla kunnossa. Torin rakennelmilla ei peitetä tarpeettomasti toriympäristön julkisivuja.

Kaikkien kulkutapojen liikkumismahdollisuudet pitää säilyttää keskustaalueella.

Autopaikoitus suhteessa liikkeiden sijaintiin on pyrittävä säilyttämään riittävän läheisenä.

Jalankulkuympäristön laatu vaikuttaa olennaisesti keskusta-alueen viihtyisyyteen. Liikerakennusten katutasoon jalkakäytävien reunoilla olisi ensiarvoisen tärkeää saada lisää elämää.

Ympäriöivän rakennuskannan huomioiminen (käyttö ja rakennuksen fyysinen olomuoto sekä voimas- ja olevat kaavat) Suunnittelualueella on jonkin verran tyhjää liiketilaa. Nykyinen rakennuskanta on mahdollisesti osittain uusitutumassa jollkin aikavälillä. Suunnitelman tavoitteena on, että liike-elämän toimintaedellytykset alueen kiinteistöillä säilyvät ja paranevat. Myymälöiden huoltoliikenne yms. asiat tulee huomioida.

2.2.6 Helppo saavutettavuus

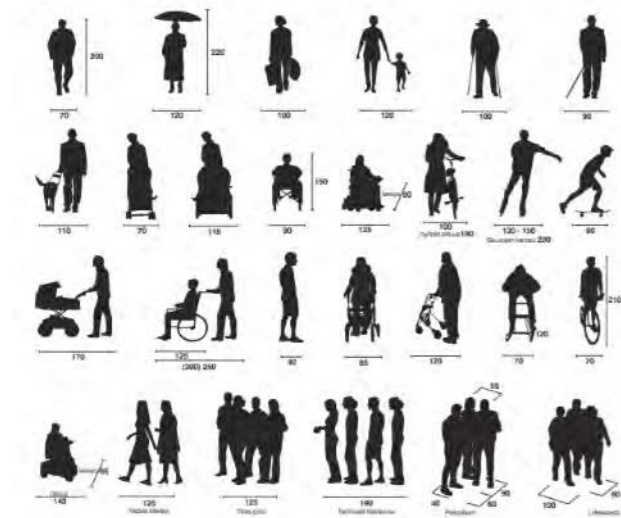
Asiointin helppous vaikuttaa myös keskustan viihtyisäksi kokemisen tunteeseen sekä koko kaupungin vetovoimaisuuteen. Asiointipaikan valintaan vaikuttava ”henkilökohtaisen logistiikkaketju” koostuu ajomatkasta, opastuksesta, pysäköinnistä sekä sisäyhteydestä kauppaan. Ajankäytöllisesti asiointin keskittäminen yhteen paikkaan on monesti tavoiteltavaa.

Torialueella tällä hetkellä sijaitsevan pysäköinnin edut ja hyödyt eivät kohdistu juurikaan itse torin toimintoihin, mutta vaikuttavat autoilevan asukkaan asiointiketjun sujuvuuteen. Tavoitteena on, että autopaikkojen kokonaismäärä ydinkeskustan alueella ei laske, mutta autopaikoitus pyritään järjestämään ympäristön viihtyisyyden ehdoilla.

Useimpien toriostokset ja oleilu paikalla eivät vaadi auton käyttöä saati pysäköintiä aivan torin viereen, vaan mahdollisimman miellyttävän ympäristön, jossa tapahtuva toiminta on asukkaiden näkökulmasta kiinnostavaa ja vetovoimaista.

- Kadunvarsipaikoitus säilytetään pääsääntöisesti kaikilla katuosuuksilla.
- Kiinteistöjen pysäköintilaitoksien ajoyhteydet huomioidaan suunnittelussa.
- Jalankulkuympäristöä parannetaan

Pyöräily-ympäristön parantaminen edellyttää myös pyöräpysäköinnin järjestämistä. Ohjeena tulisi olla, että pyöräpysäköintiä on kauppojen läheisyydessä 1 paikka / 100 m²

Kehittämistarpeista ja tavoitteista johdetut perusratkaisut	Saavutettavat tavoitteet / vaikuttavuus /perustelut
Torin pinnat uusitaan.	+ viihtyisyys, toimivuus
Kahvila Tori kunnostetaan.	+ viihtyisyys + historiallinen kerroksellisuus säilyy
Torilla sijaitsevat autopaikat poistetaan ja korvataan lisätävillä kadun-varsipaikoilla sekä mahdollisella p-taloratkaisulla.	+ viihtyisyys + turvallisuus + tilaa torimyynnille ja tapahtumille – autopaikat siirtyvät osittain kauemmaksi kapuallisesta keskipisteestä
Torille rakennetaan uusi toripalvelurakennus.	+ toimivuus, torihuolto, varastot + eri käyttäjäryhmien huomioiminen + uusi paikka parantaa Kauppakadun liikkeiden toimintaedellytyksiä + kerroksellisuuden lisääminen
Torille rakennetaan kiinteä esiintymislava	+ tapahtumat ja spontaanit esiintymiset + esteettisyys verrattuna siirrettävään lavaan
Pensasistutuksia vähennetään	+ liikkeiden näkyvyys toritilaan + esteetön kulku kadulta torille
Reunakivien määrää vähennetään	+ esteettömyys + esteettisyys + toimivuus
Torin keskellä olevat istutusaltaat poistetaan	+ toritilan monikäyttöisyys + esteettisyys
Valaistusta parannetaan	+ viihtyisyys + turvallisuus + esteettömyys
Torille rakennetaan pieni leikkipaikka, joka on toimiva myös talviolo-suhteissa	+ eri käyttäjäryhmien huomioiminen
Oleskelu- ja levähdyspaikkoja lisätään, myös ryhmille sopivia paikkoja	+ viihtyisyys + eri käyttäjäryhmien huomioiminen
Kadut jäsennellään liikennesuunnitelman osoittamalla tavalla	+ turvallisuus + viihtyisyys
Toria ympäröiville kaduille lisätään kadunvarsipaikoitusta	+ asiointin helppous
Katujen suunnittelussa huomioidaan liikkeiden tarpeet katutilan käyttöön (terassit, tuotteiden myynti yms.)	+ liike-elämän toimintaedellytyksien tukeminen
Rantaan johtavien pysäköintikatujen julkista luonnetta pyritään lisäämään	+ rannan ”löydettävyys” paranee tilahierarkian keinoin
Torin puusto säilytetään	+ vehreyttä korostetaan

osa 3

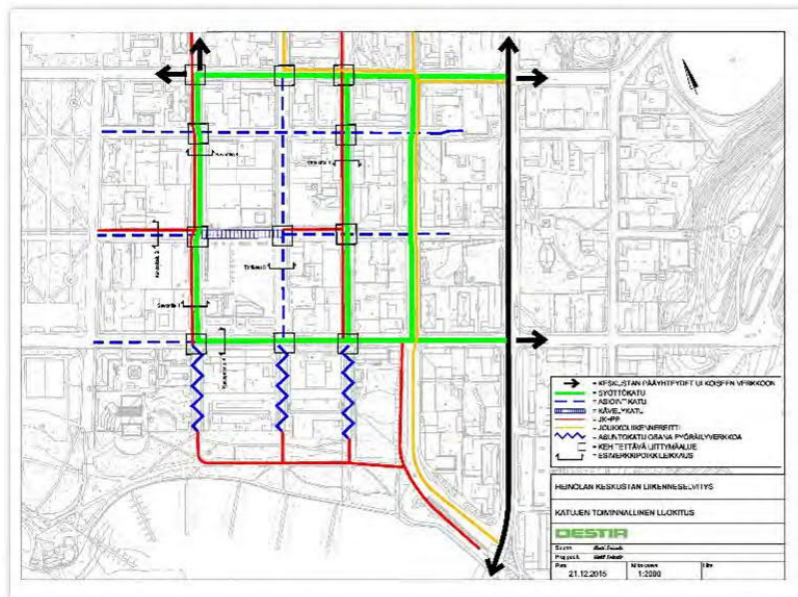

ERILLISET SUUNNITEL- MAT

3.1 KESKUSTAN LIIKENNESUUNNITELMA, 2016

Toriympäristön yleisten alueiden yleissuunnitelman laadinnan käynnistäminen nosti esiin tarpeen päivittää vuoden 2001 liikennesuunnitelma vastaamaan tämän päivän näkemystä katuverkon kehittämistarpeista painottaen käyttäjäryhmittäisiä palvelutasotarpeita.

Liikennesuunnitelma on laadittu konsulttityönä Destia Oy:ssä.

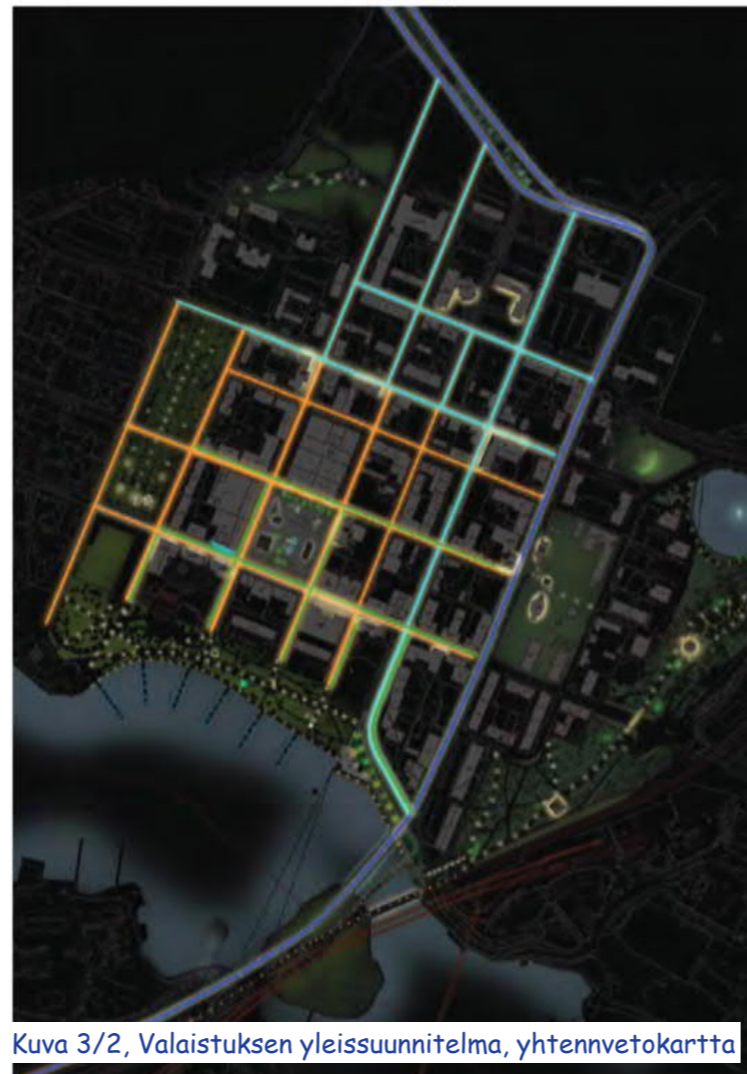
Kuva 3/1, Katujen toiminnallinen luokitus

Heinolan torin ja keskustan katuverkon yleissuunnitelma, 4.4.2016

3.2 VALAISTUKSEN YLEISSUUNNITELMA, 2016

Valaistuksen yleissuunnitelma antaa ohjeistuksen siihen, missä ja miten kannattaa valaista.

Heinolan keskusta-alueen valaistuksen yleissuunnitelma on laadittu konsulttityönä VALOA design Oy:ssä.

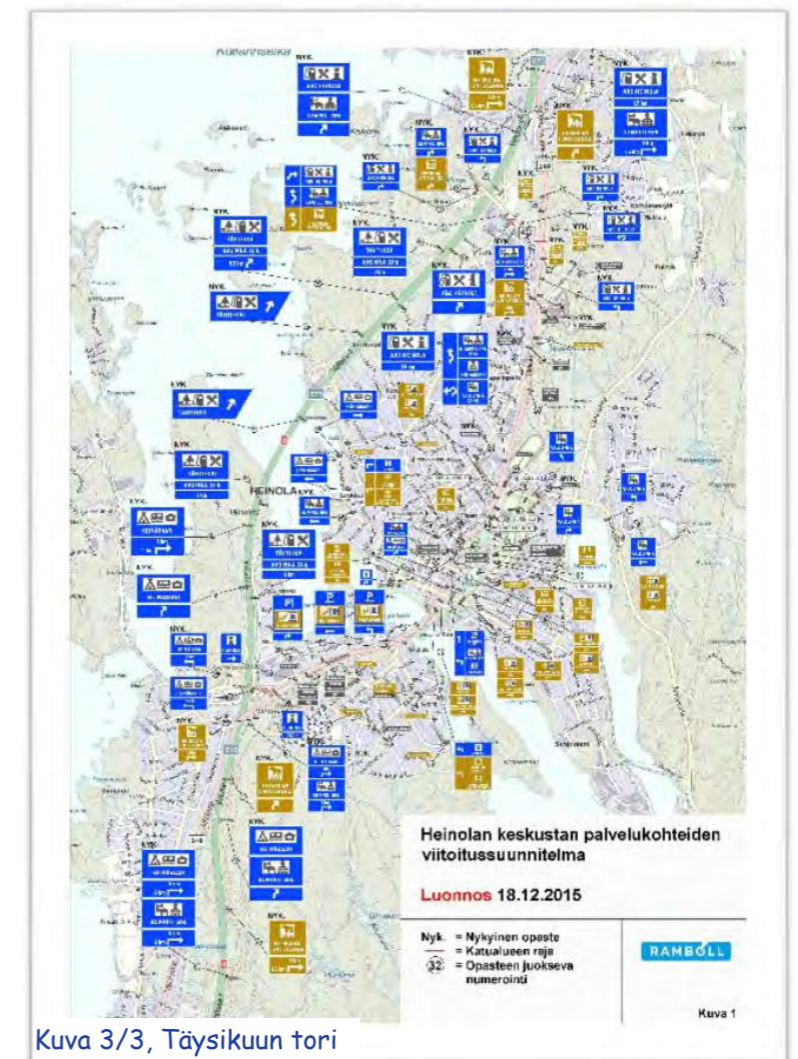

Kuva 3/2, Valaistuksen yleissuunnitelma, yhtennvetokartta

3.3 PALVELUKOHTTEIDEN VIITOITUSSUUNNITELMA, 2015

Keskustan palvelukohteiden viitoitussuunnitelma tähtää palvelukohteiden opastuksen nykyaikaistamiseen.

Suunnitelma on laadittu konsulttityönä Ramboll Finland Oy:ssä.

Kuva 3/3, Täysikuun tori

osa 4

yleissuunnitelma

TORI- YMPÄRISTÖN YLEISSUUN- NITELMA

4.1 ARKKITEHTONISET PERUSRATKAISUT

Keskustan imagoa profiloidaan kunnostamalla tori sekä ydinkeskustan katuverkko vastaamaan tämän päivän näkemystä kehittämistarpeista painottaen käyttäjäryhmittäisiä palvelutasotarpeita. Samalla luodaan puitteet nykyisille ja myös uusille toripalveluille, toiminnoille ja tapahtumille. Torimyynnille varataan yhtenäinen alue tori pohjoisosaan. Isoimmat myyntiautot pyritään sijoittamaan Torikadun laitaan, jolloin ne eivät peitä keskeisiä kulkureittejä.

Liikennöinti torille tapahtuu totuttuun tapaan Savontieltä sekä tarvittaessa Torikadulta ja Kirkkokadulta puiden välistä. Paikoitus perustuu kadunvarsipaikoitukseen, jota on pyritty lisäämään.

Toriympäristön yleissuunnitelman laadinnassa on käytetty tässä luvussa käsiteltyjä arkkitehtonisia suunnitelmaelementtejä.

4.1.1 Keskustan julkisen tilan tilarakenne

Keskustan viihtyisyyttä parannetaan jäsentämällä katuja ja korostamalla niiden identiteettiä ja ihmisen mittakaavaa. Ydinkeskustan tilarakenne on selkeä, mutta kuitenkin riittävän moni-ilmeinen eikä se kaipa erityisiä toimenpiteitä.

Kauppakatu ja Savontie muodostavat jatkossakin pääkatuakselin. Kauppakatua kehitetään vilkkaana ostoskatuja ja kulttuurikatuna.

Kirkkokatu on kaupunkikuvallisesti ja toiminnallisesti merkittävä katu, jonka roolia kehitetään ostoskatuna.

Tori kaupunkitilana säilyy nykyisen kokoisena, mutta sisäinen jäsentely muutetaan siten, että torin kaupunkikuvallinen ilme Kauppakadun ja Savontien suuntaan saadaan korkeatasoisemmaksi. Torille rakennettavat uudet rakennukset ja rakenteet luovat toritilasta mittakaavaltaan viihtyisemmän muodostaen tiloja tilaan. Esiintymislavalla muodostetaan puoliavonainen rajausta torin ja Savontien välille.

4.1.2 Reitit

Keskeiset jalankulkureitit on huomioitu mahdollisimman vapaana ja tasaisena tilana. Torin kulmiin sijoittuvat risteysalueet toteutetaan korotettuina siten, että ne muodostavat osan jalankulun reitistöstä. Koska uusi toripalvelurakennus sulkee osittain torin eteläisimmän kulman ja uusi vinoparkki torin lounaisreunalla vie tilaa jalkakäytävältä, yhtenäistetään myös puisto-osan katupintojen käsittely. Puiden alla olevat istutusalueet otetaan osaksi kävely-ympäristöä. Keskustan löydettävyyttä parannetaan mm. valaistuksella. Kirkkokatu on keskeisin jalankulkureitti suunnittelualueella ja se on nostettu valaistuksen yleissuunnitelmassa esiin.

4.1.3 Katutilat

Katutilat suunnitellaan liikennesuunnitelman päivityksen mukaisiksi. Katutilojen suunnittelussa on ollut keskeisenä tekijänä katujen palvelurooliluokitus. Katutilojen rajautumista toritilasta pyritään vähentämään. Katujen hahmottumista tilakokemuksina parannetaan. Katujen valaistus toteutetaan valaistuksen yleissuunnitelmassa esitetyillä periaatteilla.

4.1.4 Tori julkisena tilana

Torin julkista luonnetta korostetaan tilan vaalealla värityksellä ja avaamalla toria nykyistä enemmän katutiloihin. Rakentaminen on korkealaatuista.

4.1.5 Rakennukset ja rakennelmat

Kahvila Tori kunnostetaan. Vanha katos puretaan. Uuteen rakennukseen sijoitetaan kioski, taksiasema, yleiset wc-tilat, torimyynijien tila, jätetilat. Uusi toripalvelurakennus sijoitetaan Torikadun varteen. Kioski sijoitetaan Kauppakadun puoleiseen päätyyn, jolloin myös Kappakadun puoleinen torialue aktivoituu eikä rakennus käännä tulijalle selkäänsä. Varastot ja jätetilat sijoitetaan toripalvelurakennuksen pohjoispäätyyn, jolloin ne ovat lähellä torimyynijä. Jätetilän tyhjennys käy Torikadulta jopa ilman, että jäteauton tarvitsee ajaa torille.

4.1.6 Levähdyspaikat

Torille muodostetaan neljä istuskelualueutta: Savontien ja Kirkkokadun kulman oleskelualue, kahvilan ympäristön puiden alusta (kahvilan terassi) ja vastakkain puiden alle asetetut penkit torin pohjoisreunalla sekä eteläreunalla. Kiinteitä penkkejä on suunnitelmassa torialueella yhteensä n. 70 hengelle. Lisäksi istuskeluun soveltuvat portaat ja istutuslaatikoiden reunat.

4.1.7 Kalusteet

Katukalusteiden valinnassa pyritään yhtenäisyyteen kaupungissa jo käytettyjen kalusteiden kanssa. Tähän antaa osviittaa Heinolan laatukäsikirja. Kaareva penkki oleskelualueen reunaan toteutetaan paikan päällä.

Kalusteet sijoitetaan katupuiden kanssa yhtenäiseen vyöhykkeeseen. Penkit asetetaan ryhmiin ihmisten välisiä kontakteja mahdollistaen.

4.1.8 Valaistus

Yleissuunnitelma-alueen valaistus suunnitellaan yleispiirteisesti Heinolan keskustan valaistuksen yleissuunnitelmassa. Torin aluevalaistuksessa ei ole tarpeen saada tasaista valoa vaan ennemminkin tunnelmallinen valaistus.

Heinolan torin ja keskustan katuverkon yleissuunnitelma, 4.4.2016

4.1.9 Kasvillisuus

Heinolan puistot pyritään tällä suunnitelmalla tuomaan osaksi ydinkeskustaa yhdistämällä tori viherverkostoon. Puistoista jatketaan viheryhteydet kaupungin läpi puistomaisilla kaduilla ja mahdollisesti myöhemmin myös sopiviksi katsotuille paikoille muodostettavilla taskupuistoilla.

Tärkein uusi viheraihe muodostetaan torin ja rantapuiston välille. Tämä osaltaan auttaa torin löydettävyyttä rantapuistosta käsin. Koska kyseiset katutilat ovat kapeita, pyritään vihreyttä lisäämään suosittamalla köynnöskasvillisuuden istuttamista katutilojen reuna-alueille, siten että köynnökset verhoaisivat sopivissa paikoissa rakennuksia. Peruskorjausvaiheessa voidaan miettiä katupuiden istuttamista. Ravintola Heilin edustalle suositellaan sijoitettavaksi kesäkukkia.

Olemassa olevan puuston kunnosta huolehditaan. Tavoitteena on säilyttää vakiintuneen kasvillisuuden arvo kasvillisuuden hoidolla ja uusimisella. Puiden kasvualustat uusitaan. Tiivistynyt, hapeton kasvualusta poistetaan imumenetelmällä ja korvataan riittävän kokoisella kantavalla kasvualustalla. Rikkonaiset juuristoritilät uusitaan tai puut varustetaan ritilöillä, jos niitä ei ole. Puut varustetaan tarvittaessa uusilla, riittävän tukevilla rungonsuojuksilla.

Torille lisätään kukkaistutuksia: perennoja ja kausikasveja. Kausikasvit istutetaan erillisiin ruukkuihin, jolloin niiden sijoittelua voidaan varioida. Kausikasvien istutuslaatikoiden sijoittelussa on huomioitava esteetön kulku.

Kuva 4/2, Esimerkkejä katukasvillisuudesta

4.1.10 Maaston muotoilu

Maasto laskee Kirkkokadulta Kauppakadulle päin. Pyrkimyksenä on, että torialueella ei jatkossa olisi reunakivillä korotettuja osa-alueita. Ongelmaksi voi muodostua nykyisten puiden kasvukorkeus. Maaston korkeusasemaa ei voida merkittävästi torin eteläreunalla kuitenkaan nostaa, koska kahvilarakennus on tarkoitus säilyttää ja katujen reunakivien on tarkoitus olla matalia. Mikäli toteutussuunnittelussa osoittautuu tarpeelliseksi jättää reunakivet puistoalueen puustutusten kohdalle, voidaan reunakivellä nostettu alue päällystää vettä läpäisevällä kiveyksellä tai säilyttää nurmialueet.

Torialueen kuivatus pystytään hoitamaan muodostamalla tarpeellisiin kohtiin sadevesipainanteet. Painanteet voivat osoittautua tarpeellisiksi rakennusten lähellä sekä puistoalueen reunalla.

4.1.11 Opasteet

Keskusta-alueen palvelukohteiden opasteet suunnitellaan erikseen. Suunnittelualueella opastettavia palvelukohteita ovat kansallinen kaupunkipuisto, turisti-info, Heinolan museot ja Kylpylän uimaranta.

Esteettömyyden erikoistason alueella katupintoihin pyritään suunnittelemaan opastavat huomiolaatat.

4.1.12 Taide

Taiteeksi torille on esitetty mm. ”lintujen kerrostalo”, linnunpönttöinstallaatiota, johon lintujen toivottaisiin oikeasti pesivän. Myös joulupuukaupunkiin viittaava taide on ollut esillä.

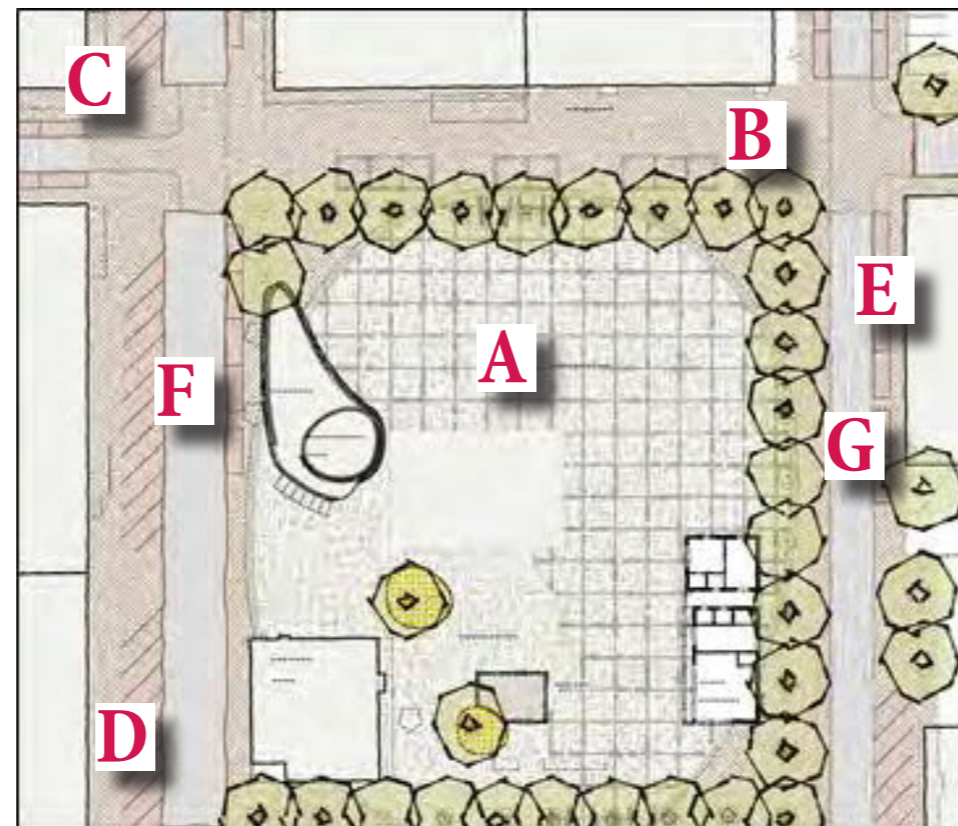
Keskustan kaupunkikuva ei välttämättä kaipaa erillisiä taideteoksia, mutta taideteosten myöhempi toteuttaminen erillisinä hankkeina on mahdollista. Yleissuunnitelman tilarakenteessa ei ole kovin luontevia paikkoja isoille, pysyville taideteoksille. Puistoalueilla sen sijaan on monia hyviä taiteen paikkoja. Valaistussuunnitelmassa on esitetty valotaiteelle mahdollisia, kaupunkikuvallisesti sopivia paikkoja.

4.1.13 Pinnat, värit, materiaalit

Taulukossa on esitetty esimerkit pintamateriaalista. Materiaalit ratkaistaan toteutussuunnitteluvaiheessa. Periaatteena on, että valitaan kulukestävyydeltään ja arkkitehtonisesti kestäviä, laadukkaita materiaaleja. Kuten laatukäsikirjassa on todettu: ”Materiaalien laatu, kestävyys ja pysyminen siistinä ovat tärkeitä ominaisuuksia, joita tulee harkita suhteessa materiaalien kustannuksiin. Kalliimpi, pitkäikäinen, uudestaan käyttöön sopiva ja kauniisti vanheneva materiaali (luonnonkivi) saattaa olla pitemmän päälle edullisempi valinta kuin halpa ja nopeasti rapistuva materiaali (betonikivi).

Torilla käytetään materiaalina luonnonkiveä. Tavoitteena on laaja rauhallinen kivetty alue. Vaaleaa pintaa vasten valaistus ja esim. puiden varjot piirtyvät kauniisti. Pinnoite vaihdetaan hienovaraisesti poltetusta ristipäähakatuksi vanhan puretun residenssin pohjan kohdalla ja myös entisen residenssin pihan muotokieli näytetään torin pinnoituksessa. Torin myyntiruudut osoitetaan tähän rajaan saakka. Kiveyksen laadun ero ei juurikaan erotu luonnossa, mutta kertoo torialueen merkittävästä historiasta.

Kuva 4/3, Torialueen pintamateriaalit

Torin kivipinnat	A	Katulaatta: Esimerkiksi Viitasaaren keltainen 150 mm leveänä laattana, laatan sivumitta voi vaihdella, jolloin välttyään valmistuksen hukkapaloilta, laatan paksuus 100 mm yläpinta poltettu ja viiste 3*3 mm, sivut ja ala-pinta sahattu Entisen residenssin pohja-ala laatoitetaan saman kiven vaaleaksi ristipäähakatuksella peruspinnalla, laattakoko 150*150*100. Torin myyntiruudutus: Graniittinupu Liedon punainen, ristipäähakattu 140*220*140 mm. Torin myyntialueen pyöreä rajaus Graniittinoppa Liedon punainen, poltettu.
Torialueen jalkakäytävät, kävelykatu ja korotetut risteysalueet	B	Kiveys on yhdistelmä torilla käytettyä kiveystä ja jalkakäytävillä käytettyä betonikiveä siten, että väri vaihtuu vähitellen pikselimäisesti reuna-alueita kohden hiekanruskeaksi.
Jalkakäytävät:	C	Hiekanruskea ristipäähakattu betonikivi 90 % ja graniittinoppa 10 %, Viitasaaren keltainen.
Suojatiet		Graniittinupu Kurun harmaa (suojatie) 140*220*140 mm, yläpinta poltettu, muut pinnat sahattu ja Graniittinupu Korpilahden musta (suojatie) 140*220*140 mm, yläpinta poltettu, muut pinnat sahattu
Syöttökatujen ja asiointikatujen paikoitusruudut	D	Graniittinupu Liedon punainen, poltettu 140*220*140 mm
Asiointikatujen erotusraidat	E	Noppakivi Liedon punainen 90*90*90 mm, yläpinta poltettu, muut pinnat sahattu.
Syöttökatujen ajoradat	F	Asfaltti
Asiointikatujen ajoradat	G	Asfaltti tai nupukivi, graniitti

4.2 KUNNALLISTEKNISET SUUNNITELMAELEMENTIT

Liikenneväylien mitoitus ja toteutusperiaatteet perustuvat eriliseen liikennesuunnitelman päivitykseen.

4.2.1 Kadut

Kehittämistarpeet:

Katutiloja kehitetään kävelypainotteisiksi leventämällä mahdollisuuksien mukaan jalankulkualueita sekä jättämällä ajorataa ja jalkakäytäviä rajaavat reunakivet asiointikaduilta pois. Syöttökaduilla madalletaan reunakiviä ja sijoitetaan paikoitus reunakivellä korotetulle alueelle. Ajotilojen päällysteenä voi olla jatkossakin asfaltti, katujen reunavyöhykkeet päällystetään betonikivellä. Asiointikaduilla myös ajotila voi olla päällystetty betonikivellä tai luonnonkivellä.

Kauppakatu on toimiva, eikä sille on tarvetta tehdä isoja muutoksia. Torin kohdalla olevat pysäköintiruudut muutetaan vinopysäköinniksi syöttökaturiaa mukaisesti siten, että pysäköinti on reunakiven erottamalla alueella. Siltakadun ja Kaivokadun välinen katuosuus jäsennödään siten, että pysäköinti on vain pohjoispuolella katua.

Savontie peruskorjataan syöttökaduksi. Länsipuolen jalkakäytävää levennetään yhdistetyksi jalankulku- ja pyöräilyväyläksi. Valaistus uusitaan. Korttelin 21 (S-marketin) laajennusvarana säilytetään yleiskaavan mukainen 3-4 metriä. Laajennuksen toteutuessa poistetaan kadunvarsipaikoitus Savontien itäreunalta.

Lampikatu peruskorjataan syöttökaduksi. Pysäköintiruudut rakennetaan reunakivellä korotetulle alueelle kadun eteläreunaan. Risteysalueet toteutetaan siten, että keskusta-alueelle siirtyäessä nousee matalan reunakiven yli. Valaistus uusitaan.

Virtakatu kunnostetaan yksisuuntaisena syöttökaduna. Itäpuolen jalkakäytävä rakennetaan siten, että pysäköintiruudut sijoitetaan reunakivellä korotetulle vyöhykkeelle. Valaistus uusitaan.

Kaivokadun asema joukkoliikennekatuna säilytetään. Tämä edellyttää linja-autojen mitoitukselle sopivia ratkaisuja, jotka eivät ole keskustan pienimittakaavaisessa asiointiympäristössä tarpeellisia. Katu peruskorjataan ja valaistus uusitaan.

Koulukatu, Torikatu ja Kirkkokatu peruskorjataan asiointikaduksi, joilla ei käytetä reunakiviä, vaan kaikki käyttäjäryhmät liikkuvat samalla tasalla. Autoliikenne ja pysäköinti/asiointi erotetaan toisistaan noppakivikouruilla, jotka toimivat myös kuivatuslinjoina. Autoliikenteellä ei ole ajokaistaviivoja. Pysäköinti toteutetaan joko kadun suuntaisesti tai vinossa. Kirkkokadun kävelykatu kunnostetaan osana toria. Valaistus uusitaan valaistuksen yleissuunnitelman mukaisesti.

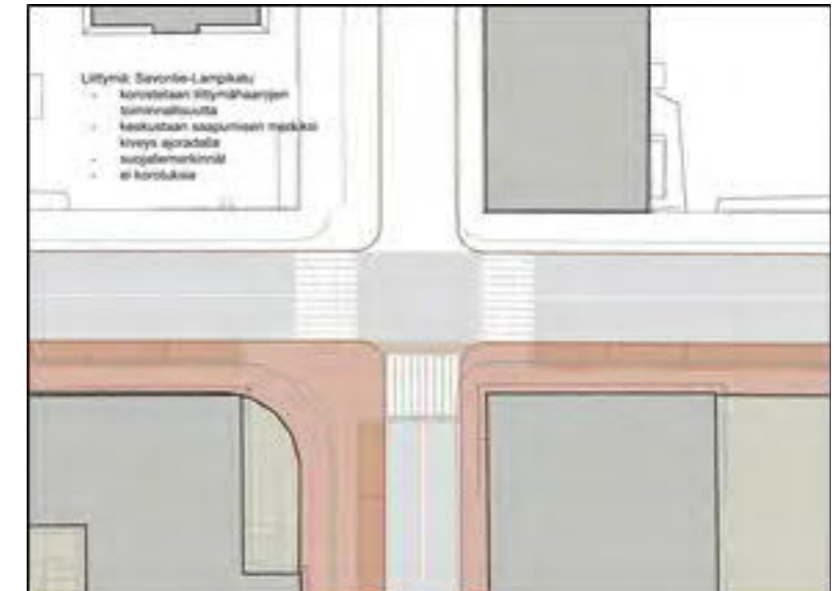
Risteysalueet toteutetaan pääjalankulkureiteillä korotettuina, jolloin kadunylittäjillä ei ole tasonvaihtoja.

Kuva 4/4, Esimerkki asiointikadulle saapumisesta

Kuva 4/5, Esimerkki risteysalueen kävely-ympäristön parantamisesta

Kuva 4/6, Liittymä Lampikatu-Savontie

4.2.2 Jalankulku ja pyöräily

Kaupungin keskustan kadut toimivat osana pyöräilyn verkkoa. Pyöräily tapahtuu jalankulun ehdoilla. Pyöräily-yhteyksiä parannetaan seuraavasti:

- Uusi keskustan läpi kulkeva pyöräily-yhteys Savontielle välillä Kauppakatu-Lampikatu
- Pyöräilyn olosuhteita Kirkkokadun länsipäässä parannetaan
- Rantapuistossa kulkevan pyöräily-yhteyden asemaa korostetaan baanamaisena, mutta kuitenkin puistomaisuus säilyttäen (päällystämätön, mutta sujuva yhteys)

Jalankulku ja pyöräilyväylä toteutetaan yhdistettyinä nykyisen Virtakadun yhteyden tapaan, jotta yhtenäiset säännöt ovat voimassa kaikilla keskusta-alueen väylillä. Koska kävelypainotteisen keskusta-alueen läpi kulkevat pyöräreitit eivät ole nopean pyöräilyn reittejä, voidaan pyöräilylle tarkoitettulla alueella päällysteenä käyttää asfaltin sijaan tasaista kivetystä.

Pyöräpysäköintiä parannetaan keskeisissä asiakasvirta-pisteissä sekä keskeisten pyöräyhteyksien varsilla. Pyörä-pysäköinti toteutetaan autopaikkojen vyöhykkeelle.

4.2.3 Valaistus

Katujen valaisimet uusitaan sitä mukaan, kun kadut kunnostetaan. Valaistuksesta laadittua valaistuksen yleissuunnitelmaa (2016) noudatetaan toteutus suunnittelussa.

4.2.4 Hulevesirakenteet

Keskusta-alueella ei ole erityisiä huletulvariskejä, koska alue viettää tasaisesti kohti Kymijokea ja sadevesiviemärinverkon kapasiteetti riittää johtamaan hyvin poikkeuksellistenkin saiteiden aiheuttamat hulevedet.

Pinnoille tulee suunnitella kuivatusjärjestely kallistusten ja sadevesikaivojen avulla. Pintojen kaltevuuden tulee olla vähintään 2,5 % - 3 %. Sadevesikaivoja asennetaan yksi 400 – 800 pinnoiteneliometriä kohti. Erilaisilla vesikouruilla voidaan johtaa torialueen vedet sadevesikaivoon. Vesikourut suunnitellaan kivimateriaalien vaihdoskohtiin tai tarvittaessa torin ruudutuksen yhteyteen. Syöttökaduille on suunniteltu matalaa reunakiveä, joka ohjaa sadevesiä, asiointikaduilla käytetään sadevesipainannetta.

4.2.5 Kadun alainen kunnallistekniikka

Heinolan kaupunki on selvittänyt vesihuollon saneeraustarpeet keskusta-alueella. Tarpeet on esitetty luvussa 1.9 Nykytila.

Kaukolämpöverkon, sähköverkon ja teleoperaattoreiden omistamien putkien ja johtolinjojen saneeraustarve selvitetään ja huomioidaan tarkemmassa suunnittelussa.

Kuivatuksen suhteen ei ole esitetty muutoksia nykyiseen verkostoon.

4.2.6 Valvontalaitteisto

Ennen toteutussuunnitelmien laatimista selvitetään kameravalvonnan laajentamisen mahdollisuudet. Kameravalvonta voidaan toteuttaa uuden toripalvelurakennuksen seinään sijoitettavilla kameroilla torilla ja rakennusten seinäkiinnitettävillä kameroilla muilla alueilla.

4.2.7 Talvikunnossapito

Toriympäristön yleissuunnitelmassa on tutkittu pieniä väliaikaisia lumen sijoituspaikkoja suunnittelualueelle. Pienissä sijoituspaikoissa ei tarvitse huomioida etäisyyttä asunnoista, mutta sijoituspaikkojen valinnassa tulee ottaa huomioon yleinen turvallisuus. Sijoituspaikkojen avulla pystytään paremmin varautumaan sellaisiin talvia varten, jolloin lunta on erityisen paljon eikä lunta ehditä kuljettaa pois riittävän nopeasti. Torilta auratun lumen sijoituspaikkana toimii torin Torikadun puoleinen reuna. Lyhytkestoisia paikkoja voidaan osoittaa kadunvarsipysäköinnin yhteyteen. Lyhytkestoisissa paikassa

lumi kuljetetaan pois mahdollisimman pian, pitkäkestoisissa paikassa lumen annetaan sulaa paikalleen.

Periaatteena on, ettei lunta aurata alueille, joilla on arvokkaita/helposti vaurioituvia rakenteita, puita tai arvokasta kasvilisuutta. Liikenteen näkemäalueet sekä pelastusreitit on pidettävä vapaana. Hulevesijärjestelmän toimivuudesta on huolehdittava.

4.2.8 Pysäköintiratkaisut

Ydinkeskustan pysäköinti perustuu edelleen katupysäköintiin. Yleinen pysäköinti on sallittua kaikilla kaduilla. Pysäköintiruudut rakennetaan katujen palvelurooliluokituksen mukaisesti.

Asiakaspysäköinnin kiertoa esitetään hallittavaksi aikarajoituksilla.

Asemakaavan mukaisille katualueille sopimuksin osoitetut autopaikat esitetään järjestettäväksi kiinteistöillä paikoissa, joissa järjestelyn vuoksi on jalkakäytävä siirretty kiertämään kiinteistön puolella (Koulukatu ja Kaivokatu). Järjestelyt parantavat kaupunkikuvaa ja jalankulkijan palvelutasoa.

Torin pysäköintipaikat korvataan katujärjestelyillä. Suunnittelualueella on järjestelyjen jälkeen 16 autopaikkaa enemmän kuin nykyisin. Torin paikoitusalueen poistamisella ei ole merkitystä tapahtumien aikaiseen pysäköintikapasiteettiin, koska tapahtumien aikaan paikoitusalue on yleensä otettu osaksi toritilaa.

Kuva 4/7, Pysäköinti

4.3 TORIN RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT

4.3.1 Kahvila tori

Rakennuksessa toimii edelleen kahvila. Rakennuksen kunnostus tehdään erillisen suunnitelman mukaisesti.

4.3.2 Uusi toripalvelurakennus, esisuunnitelma

Toripalvelurakennus rakennetaan Torikadun varteen. Sijoitus antaa tilaa Savonkadun ja Kirkkokadun kulman myöhemmille ratkaisuille. Rakennus muodostaa parin Kahvila Torin kanssa. Arkkitehtuuriltaan rakennus voi olla ajaton. Korkea aumakatto antaa yksikerroksiselle rakennukselle ryhtiä ja edesauttaa siinä, että rakennukselle ei synny itsestään selvää takasivua, mikä herkästi aukioille sijoitetuissa rakennuksissa muodostuu ongelmaksi.

Esisuunnitelmassa käytetty tilaohjelma:

torikauppiaiden tilat	23 m ²
yleisön wc-tilat	8 m ²
liiketila 1 (esim. kioski)	65 m ²
liiketila 2 (esim. taksiasema)	30 m ²
huoltotilat + jätetilat	25 m ²

Kuva 4/8, Esimerkki uuden toripalvelurakennuksen arkkitehtuurista

4.3.3 Esiintymislava / Toripaviljonki

Torille on esitetty rakennettavaksi uusi esiintymislava. Esiintymislavan arkkitehtuuri voi olla hyvinkin näyttävää ja luoda Heinolan torille oman tunnistettavan ilmeen. Yleissuunnitelmassa esitetään, että lava ja yhtenäisen ilmeen aikaansaamiseksi myös toripalvelurakennus suunnittelutetaan tunnetulla arkkitehdillä tai järjestetään kutsukilpailu.

Lava on yleissuunnitelman konseptissa kaksiosainen muodostuen varsinaisesta lavasta ja pienestä katsomoalueesta, joka on korotettu toripinnasta ja muodostaa tarvittaessa ison esiintymislavan. Lavan mitoitus on pyritty suunnittelemaan siten, että se vastaa toiminnallisiin tarpeisiin. Lava varustetaan nykyaikaisella tekniikalla. Arkkitehtuuria koskevana suosituksena jatkosuunnittelua varten ovat hyvä materiaalit ja tunnistettava muotokieli, joka jatkuu oleskelualueella. Valaistuksella korostetaan lavaa ja sen reunoja hyödynnetään epäsuoran valaistuksen sijoituspaikkana.

Kuva 4/9, Esimerkkejä lava-arkkitehtuurista

4.3.4 Leikkipaikka

Torin leikkipaikka ei ole iso, mutta tarkoitus on että esimerkiksi yhdellä persoonallisella leikkikenttävälineellä muodostetaan torin leikkipaikasta erityinen oleskelualue kaiken ikäisille kaupunkilaisille. Leikkiväline on parhaimmillaan torin taideteos.

Leikkialueelle olisi hyvä sijoittaa pikkulapsille sopivaa leikkivälineistöä sekä jokin kaiken ikäisiä lapsia houkutteleva kohokohta.

Kuva 4/10, Esimerkkejä leikkivälineistä

4.4 MAANALAINEN RAKENTAMINEN

4.4.1 Paikoitus kiinteistöillä

Kiinteistöjen velvoiteautopaikat sijoittuvat pääosin tonteille kellar- ja kattopysäköintinä liikerakennuksissa ja osittain pihojen paikoitusalueina asuinkiinteistöillä. Myös katujen varsille on paikoitellen sijoitettu velvoiteautopaikkoja.

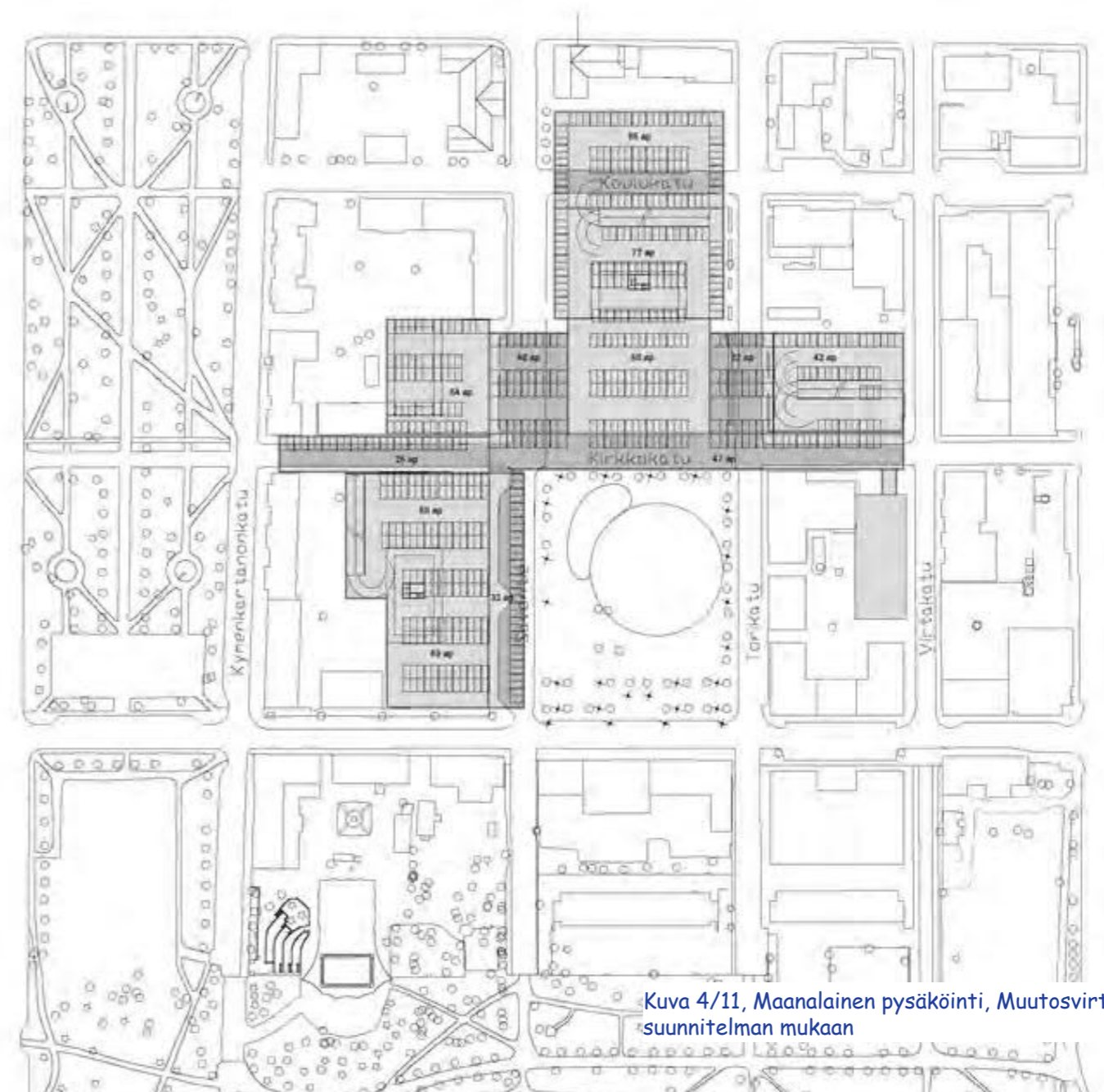
Toriparkkisuunnitelmia tehtäessä on laadittu yhteenveto torin ympäristön lisärakentamismahdollisuuksista ja vuonna 2014 tehty suunnitelma ”Muutosvirtaa” esitti tornitalojen rakentamista toria ympäröiviin kortteleihin. Näillä kyseisillä korttelialueilla on jo nykyisin autopaikkavajausta.

Autopaikkajärjestelyjen vuoksi tehtävä maanalainen rakentaminen liittyy pääasiassa tonttien lisärakentamisen toteuttamiseen, joten kustannukset kohdistuvat kiinteistöjen omistajiin. Luonnoksen mukainen kellarikerrosten laajentaminen katualueille mahdollistetaan asemakaavan muutoksella ja huomioidaan torin, Kirkkokadun, Savontien ja Torikadun toteutussuunnittelussa. Kellarikerrosten laajentaminen katualueille tarkoittaa merkittäviä kunnallistekniikan putkistojen siirtoja / purkuja.

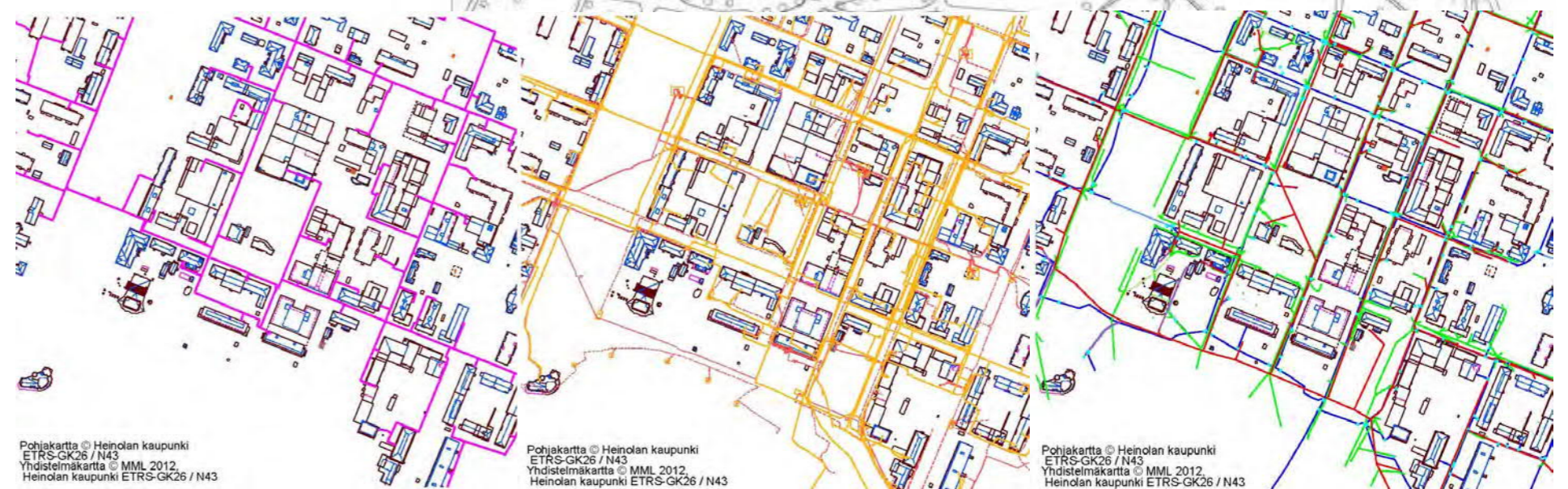
4.4.2 Kunnallistekniikka

Yleissuunnitelman mukaiset torin ja katujen peruskorjaukset aiheuttavat joitakin muutostarpeita kunnallisteknisiin verkostoihin. Torilla merkittävin muutostarve on torin poikki kulkevan viemärin osittainen siirto.

Vesihuollon saneeraustarpeet on selvitetty. Energian ja teleoperaattoreiden omistamien putkien ja johtolinjojen saneeraustarpeet selvitetään ja huomioidaan tarkemmassa suunnittelussa.

Kuva 4/11, Maanalainen pysäköinti, Muutosvirtaa suunnitelman mukaan

Kaulolämpöverkko

Sähkö- ja dna maakaapelit

Vesi- ja viemäriverkko

osa 5

Jatkosuunnittelu

leikkipaikka

toripalvelurakennus

esiintymislava

katujen kävelypainotteisuus

JATKOSUUN- NITTELU JA TOTEUTUS

5.1 KESKUSTAUDISTUKSEN ETENEMINEN YLEISSUUN- NITTELUVAIHEEN JÄLKEEN

Koska yleissuunnitelma on tehty laajalle alueelle ja todennäköisesti myöhemmin toteutettavien osien jatkosuunnittelu ja toteutus siirtyvät muutaman vuoden päähän, on nähty tarpeelliseksi kirjata näkökohtia huomioitavaksi jatkosuunnittelua käynnistettäessä.

Torin ympäristön mahdolliset kiinteistöillä tapahtuvat rakentamishankkeet aikataulutetaan katujen peruskorjausten kanssa mahdollisuuksien mukaan yhteen. Torin asemakaavan muutos on valmisteilla.

5.1.1 Kaupunkikuvallisen kokonaisuuden hallinta

Yleisten alueiden kaupunkikuvallisen kokonaisuuden muotoutumisessa jokaisen materiaalin, värisävyn ja muodon hallinta ja yhteen sopivuus on tärkeää. Rakennussuunnitteluvaiheessa sekä valmistuotteiden että yksilöllisesti muotoiltujen rakenteiden ja varusteiden ominaisuudet on määriteltävä tarkkaan piirustuksissa, työselityksissä sekä urakoitsijaa velvoittavissa tuotevaatimuksissa. Kaupunkikuvallisten tavoitteiden edellyttämä hankintamuoto ja suunnittelutarve on mietittävä kaikkien materiaalien, rakenteiden ja varusteiden osalta rakennussuunnitteluvaiheen alkaessa.

Suosittelavaa on, että luonnonkivipinnoitteet määritellään yksiselitteisesti suomalaisilla kivinimikkeillä ja sovitaan mallikivet, joiden pintastruktuuria ja värisävyä urakoitsijan tulee noudattaa. Sadevesipainanteiden ladonta ja kaivonkannet mitoitetaan tarkkaan lähtien kaivon edellyttämästä mitoituksista. Kaivon kansi ei saa olla painanneladonnan leveydestä poikkeava. Erityistä huomiota tulee kiinnittää kansien kestävyuteen.

Yleissuunnitelmassa ei ole esitetty torin penkkien mallia, vaan ne valitaan suunnittelun aikaan markkinoilla olevista malleista. Valittavan mallin tulee soveltua kokonaisuuteen. Suunnittelijan tulee järjestää rakennuttajan hyväksyttäväksi mallikappale, joka on hyvä saada myös koekäyttöön ennen hankintaa.

Pyörätelineinä voidaan käyttää vanhoja, laatukäsikirjan mukaisia telineitä mikäli niitä on riittävästi.

Valaistuksen jatkosuunnittelu

Valaistuksen periaatteet on esitetty Heinolan valaistuksen yleissuunnitelmassa. Rakennussuunnitteluvaiheen alkaessa on erityisen tärkeää varmistaa, että valaistusperiaatteilla voidaan edetä. Julkisivuvalaistuksia on esitetty toteutettavaksi pääasiassa julkisiin rakennuksiin.

Osa katualueiden valaisimista on uusittu, joillakin katuosuuksillakin vain osittain. Katusuunnitelmia tehtäessä tulee tarkentaa, vaihdetaanko valaisimet yhtenäisen tyyppisiksi tai korjataanko nykyisten valaisinten valaistustekniikkaa.

Ennen valaistusten toteutusta järjestetään kustakin valaistintyyppistä ja tyyppillisestä kohteesta koevalaistus ja katselmus rakennuttajan hyväksyttäväksi.

Valaistuksen suunnitteluun kuuluu myös valaistusteholaskenta.

Kuva 5/1, Esimerkki vaaleasta aukion kiveyksestä

5.1.2 TOTEUTUSSUUNNITTELMAT

Kahvilarakennuksesta laaditaan korjaussuunnitelma.

Toripalvelurakennuksesta laaditaan rakennussuunnitelmat.

Yleissuunnitelman mukaan tehdään toteutusta varten katusuunnitelmat, torisuunnitelma ja vihertyösuunnitelma. Valaistuksen toteutussuunnittelu suunnitellaan osana katusuunnitelmia.

Suunnittelussa noudatetaan seuraavia ohjeita:
Pinnoitteiden suunnitteluohjeet:
InfraRYL 2006
Kunnallisteknisten töiden yleinen työselitys
Luonnonkivirakenteiden suunnitteluohje 2000
Esteettömän rakentamisen ohjeet (SuRaKu)

5.1.3 RAKENTAMINEN

Laatua varmistavat toimenpiteet urakka-tarjouspyynnöissä

Ympäristörakentamisen laadun toteutumisen suhteen erityisen tärkeä vaihe on urakkatarjouspyyntöjen laadinta. Tuotevaatimuksissa pitää määritellä yksityiskohtaisesti haluttu laatu sekä urakoitsija velvoitteet osoittaa laadun toteutumisen keinot. Urakoitsijoiden mahdollisuudet esittää muutoksia tarjouspyyntöön määritellään tarkasti samoin kuin muutosten hyväksyttämistapa ja ajankohta.

5.1.4 LIIKENNEMERKIT JA OPASTEET

Palvelukohteiden opastus toteutetaan laaditun suunnitelman mukaisesti. Liikennemerkkit ja muut ohjauslaitteet on sijoitettava katualueelle niin, että ne palvelevat tarkoituksenmukaisesti, mutta eivät esim. jää puiden lehvästön sekaan tai sijaitse katu-
kuvassa häiritsevästi (esim. näkymäakseilla). Mahdollisuuksien mukaan liikennemerkkit integroidaan valaistuksen kanssa samoihin pylväisiin.

osa 6

Vaiheistus

VAIHEISTUS

6.1 TORI

Torin nykyinen toripalvelurakennus on erittäin huonokuntoinen, joten torin kunnostaminen on kiireellinen. Toripalvelurakennuksen uusiminen uuteen paikkaan edellyttää viemärin siirtoa, joten rakennuksen rakentaminen kytkeytyy koko torin uudistamiseen. Torin uudistamista voidaan vaiheistaa siten, että vanhan kahvilarakennuksen kunnostus-työt ajoittuvat usealle vuodelle.

Torin peruskorjauksen ajaksi ehdotetaan torimyynnin sijoittamista Kirkkokadun katualueelle, hiljaisempina päivinä jalkakäytävillä ja markkinapäivinä sulkemalla katu ajoneuvoliikenteeltä.

6.2 KADUT

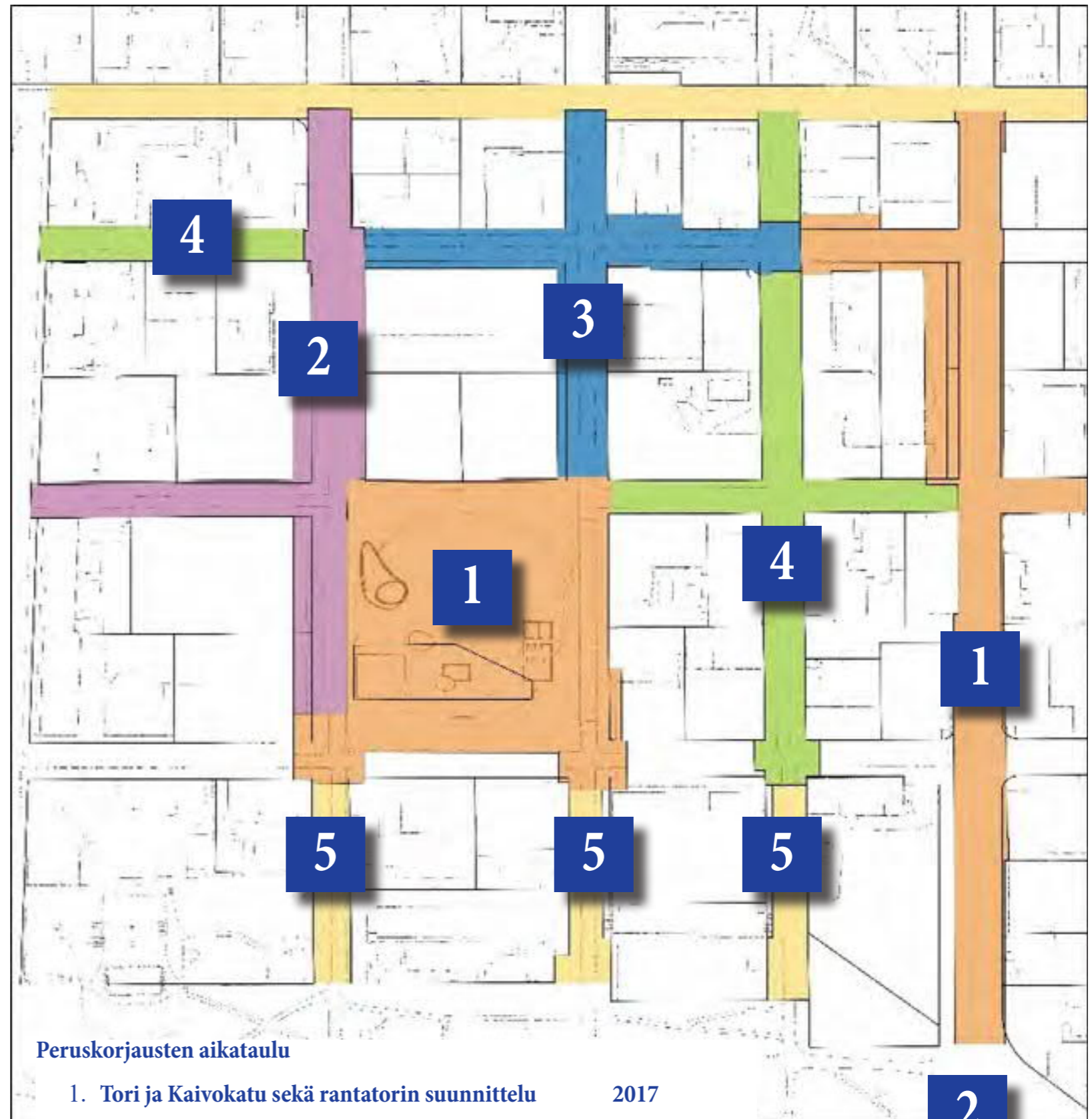
Kaduista Savontie ja Kirkkokatu välillä Savontie-Kymenkartanonkatu on kiireellisin korjattava huonon kunnon ja kaupunkikuvallisen merkittävyytensä vuoksi.

Kaivokadun kunnostus ja valaistuksen uusiminen on tärkeä kaupunkikuvan vuoksi sekä vesihuollon kiireellisten saneerustarpeiden vuoksi.

Katujen kunnostusaikataulun suunnittelussa tulee huomioida, että kiinteistöille pystytään järjestämään työmaan aikaiset ajoyhdydet.

6.3 RANTATORI

Heinolan keskustan ranta-alueen ja puistojen kaupunkikuvallinen ja toiminnallinen kehittäminen – hankesuunnitelmassa esitetty Rantatorin ja Rantatien kunnostaminen on torin ohella tärkeä imagollinen kohennus keskusta-alueella. Kimolan kanavan rakentamisen myötä isojen veneiden laituritilan tarve tulee kasvamaan. Kohennettavan alueen sijoittuminen kansalliseen kaupunkipuistoon nostaisi myös puiston merkittävyyttä ja toisi Jyrängönvirtaan kaivatut isojen veneiden vieraslaiturit. Samassa yhteydessä tulisi toteuttaa suunnitelmassa esitetyt harjun portaat ja jatkossa Harjupuistoon esitetyt toimenpiteet.

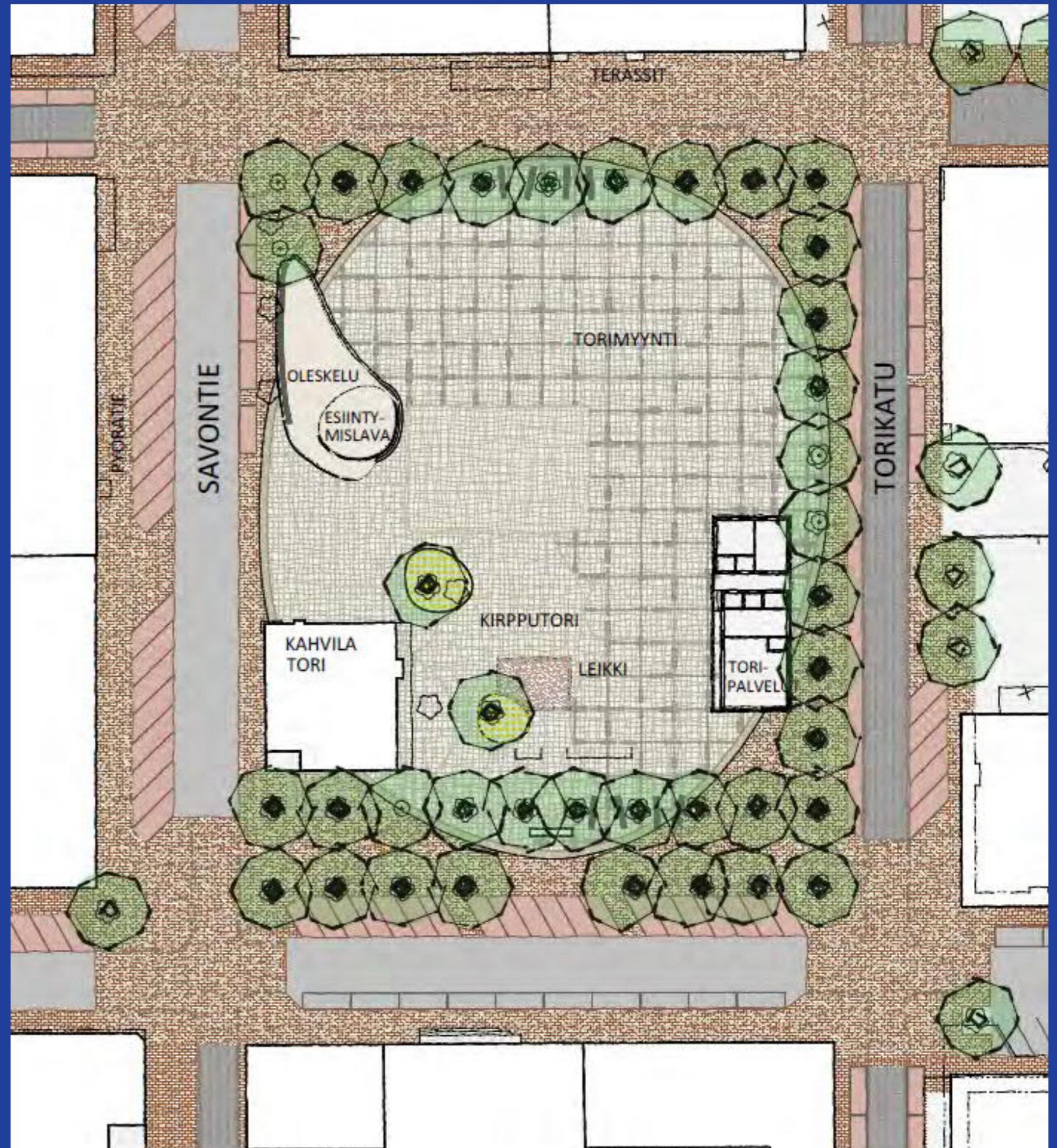

Peruskorjausten aikataulu

1. Tori ja Kaivokatu sekä rantatorin suunnittelu	2017
2. Savontie ja osa Kirkkokadusta, Rantatori	2018
3. Torikatu ja osa Koulukadusta ja Kirkkokadusta	2019
4. Virtakatu ja Lampikatu	2020
5. Rantakadut	2021

osa 7

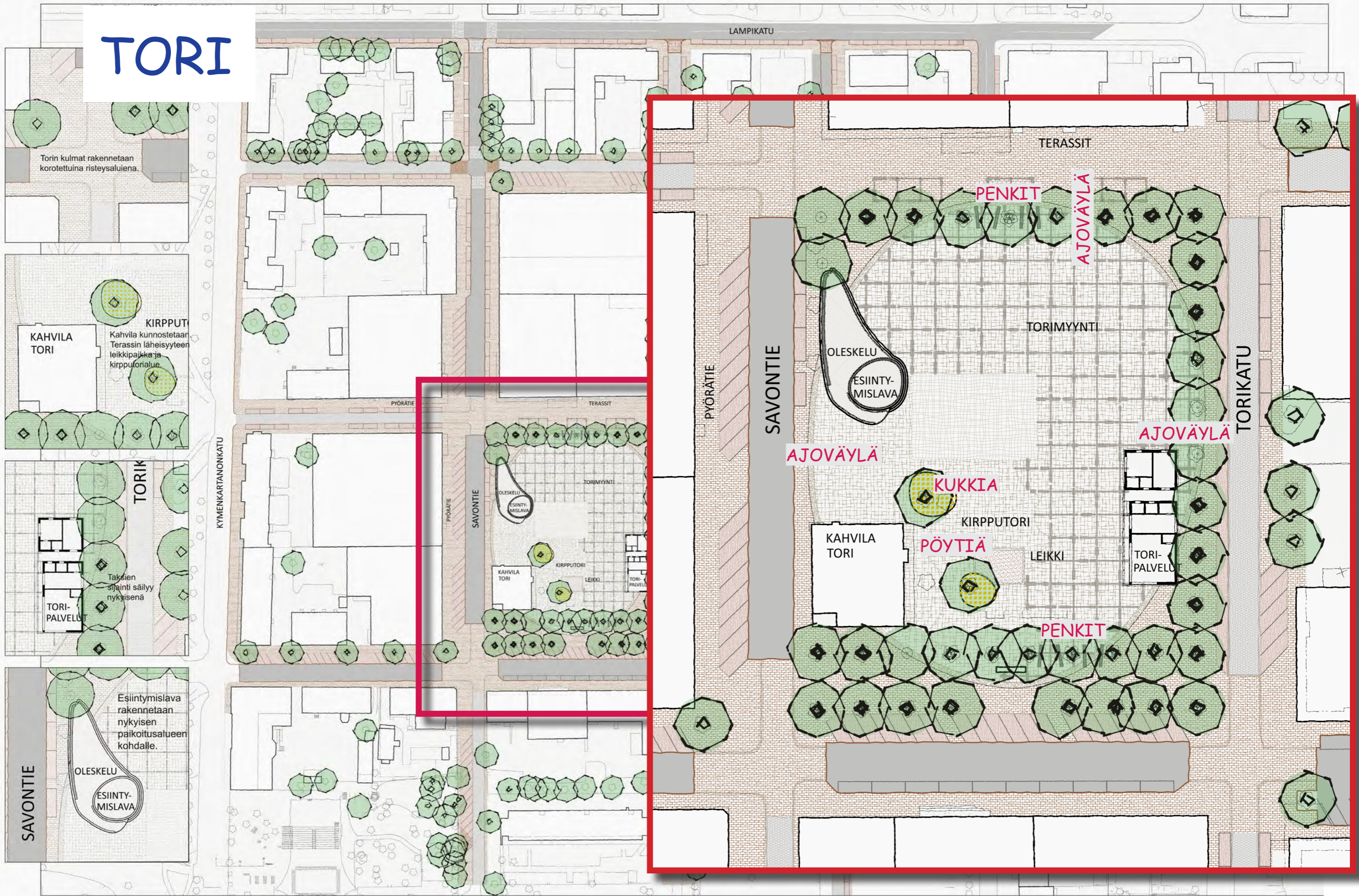
suunnitelma

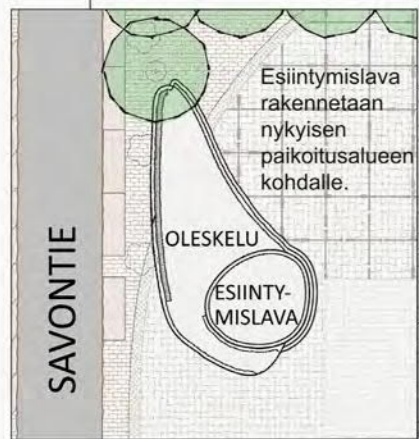
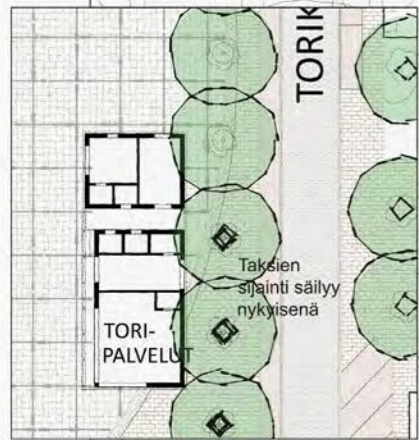
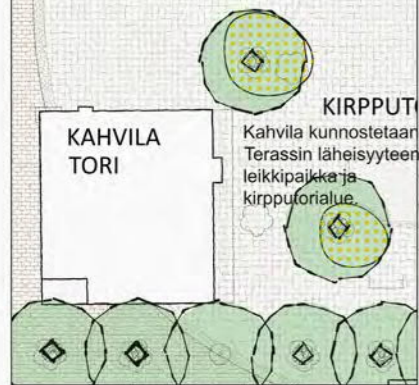
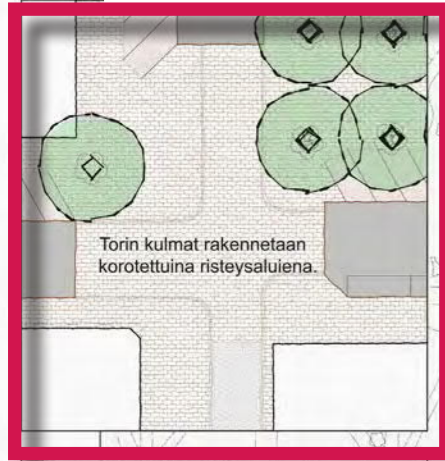
TORIN JA KESKUSTAN KATUVERKON YLEISSUUNNITELMA

TORI

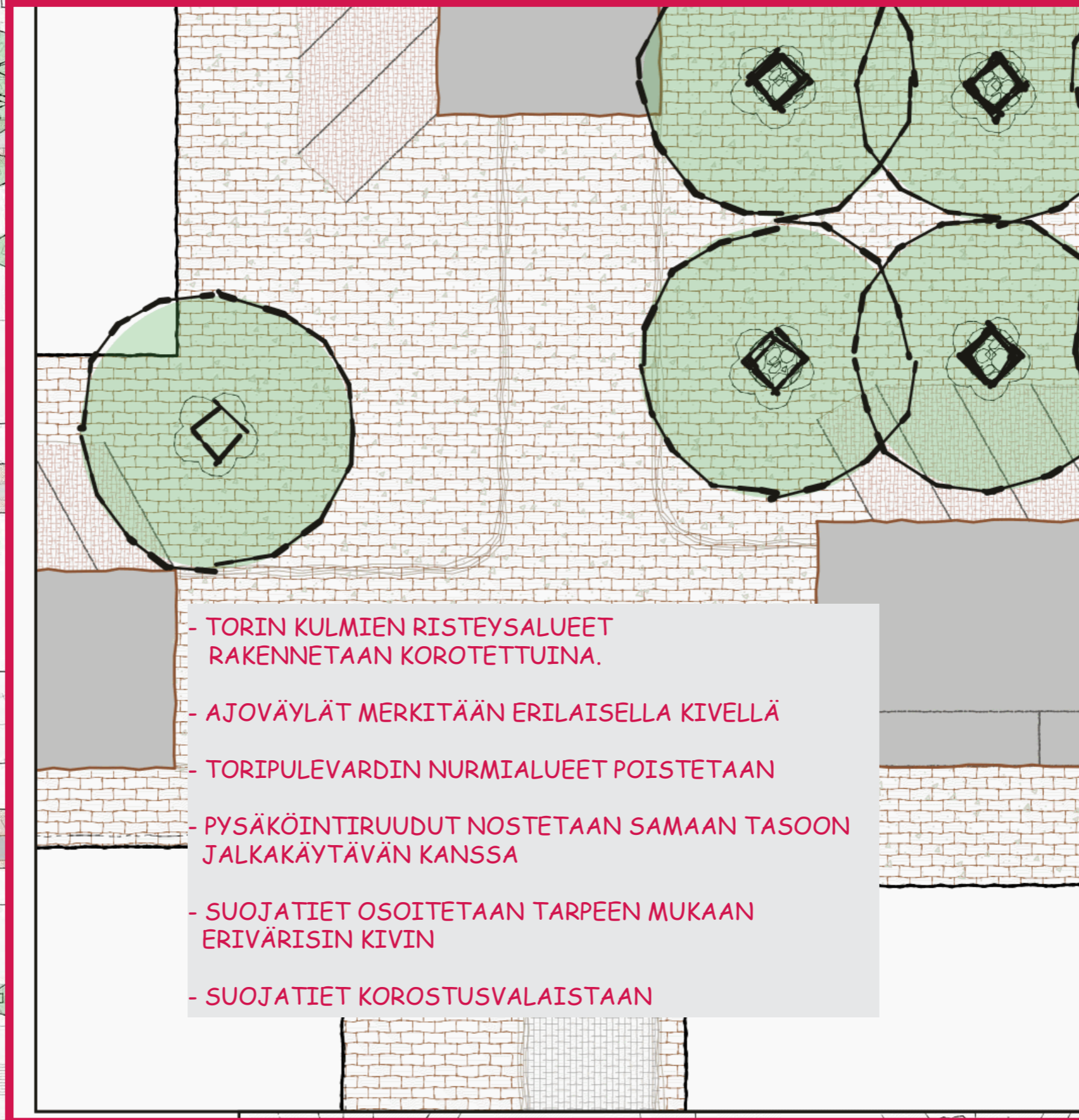

TORIN KULMAT

KYMENKARTANONKATU

LAMPIKATU

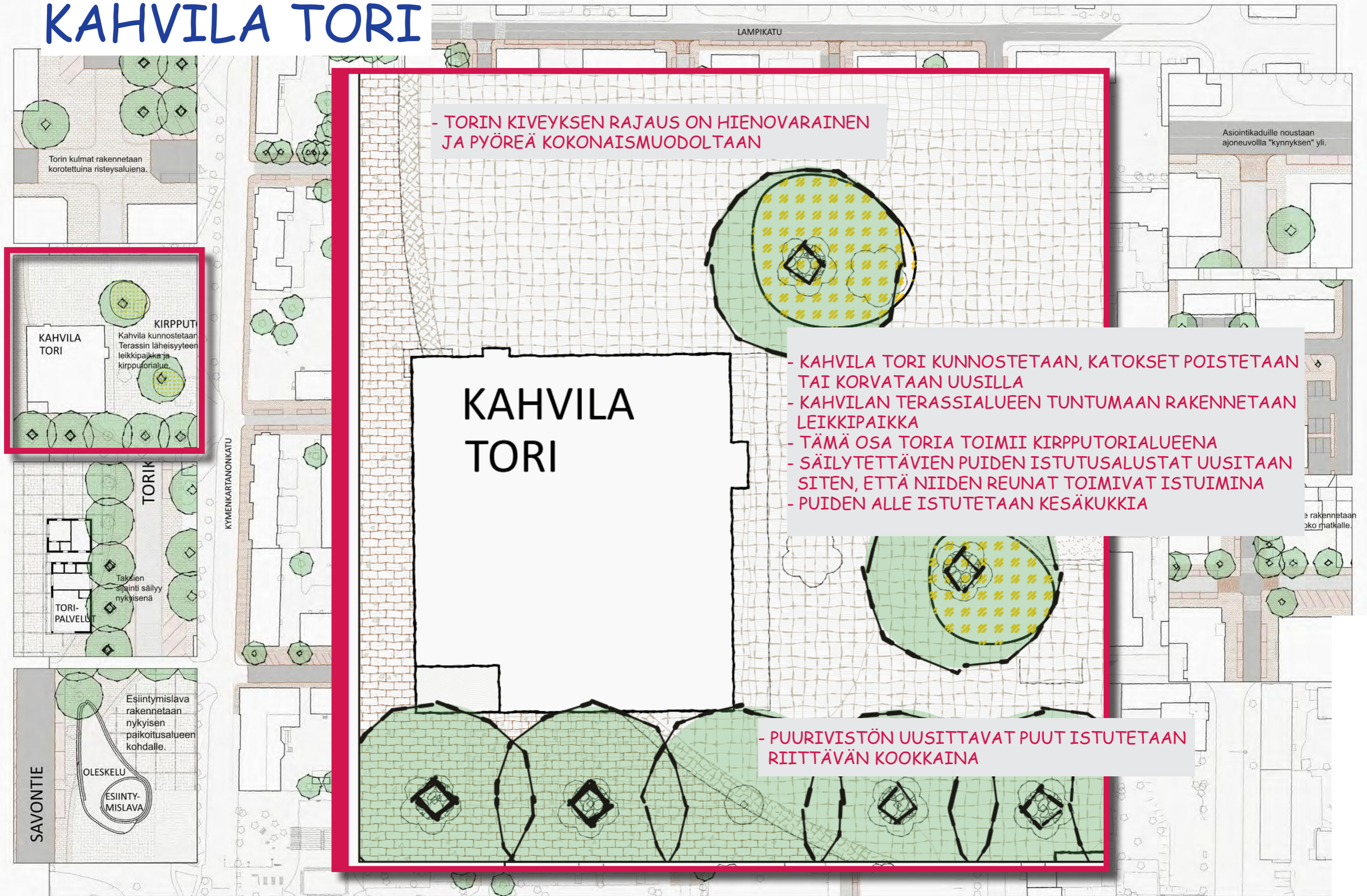
- TORIN KULMIEN RISTEYSALUEET RAKENNETAAN KOROTETTUINA.
- AJOVÄYLÄT MERKITÄÄN ERILAISELLA KIVELLÄ
- TORIPULEVARDIN NURMIALUEET POISTETAAN
- PYSÄKÖINTIRUUDUT NOSTETAAN SAMAA TASOON JALKAKÄYTÄVÄN KANSSA
- SUOJATIET OSOITETAAN TARPEEN MUKAAN ERIVÄRISIN KIVIN
- SUOJATIET KOROSTUSVALAISTAAN

Asiointikaduille nouseaan ajoneuvolla "kynnyksen" yli.

Kadunvarsipysäköintiä järjestellään siten, että jalkakäytävät jatkuvat johdonmukaisesti.

Savontielle rakennetaan pyörätie koko ratakalle.

KAHVILA TORI

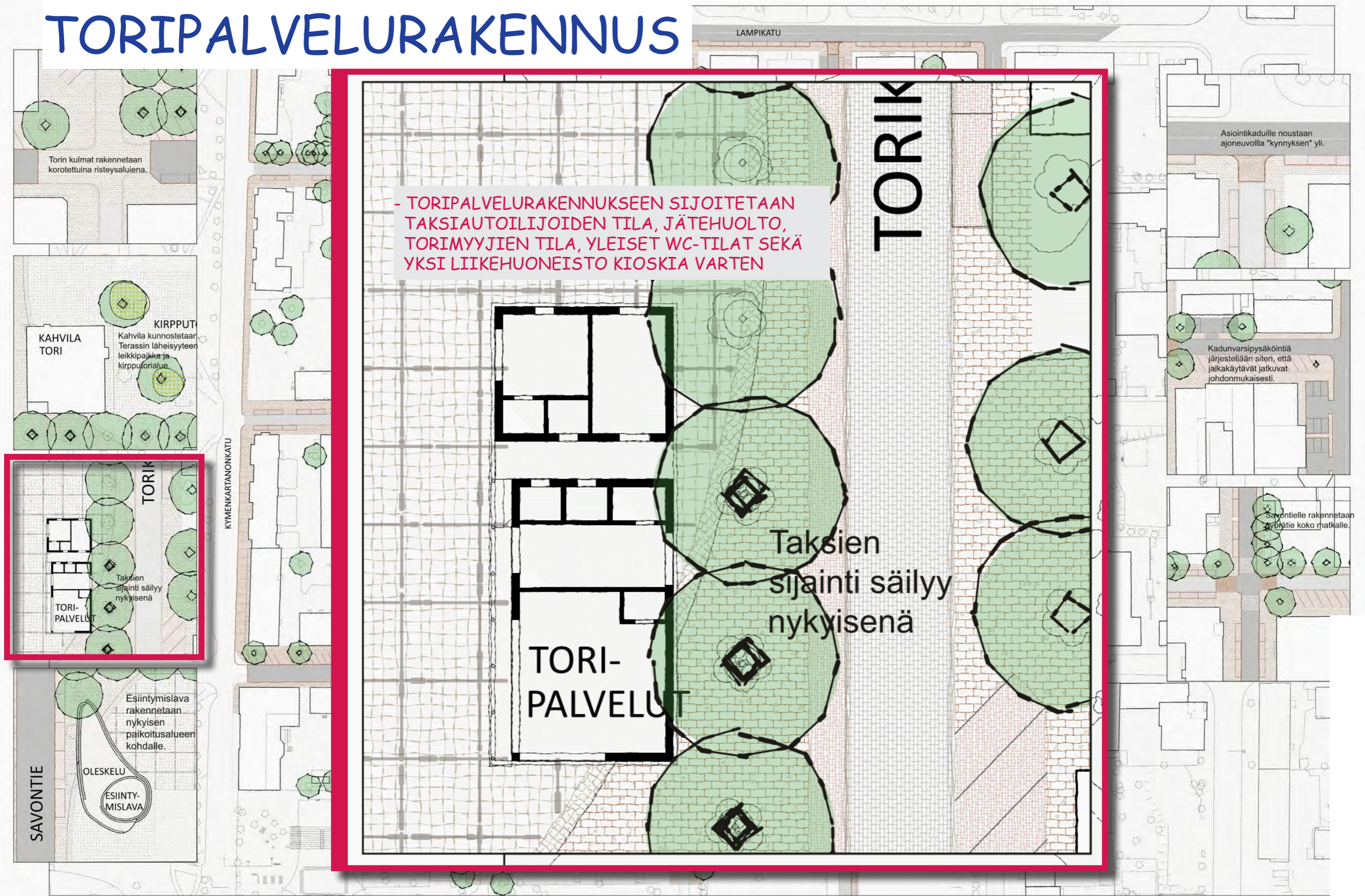
- TORIN KIVEYKSEN RAJAUS ON HIENOVARAINEN JA PYÖREÄ KOKONAISMUODOLTAAN

KAHVILA TORI

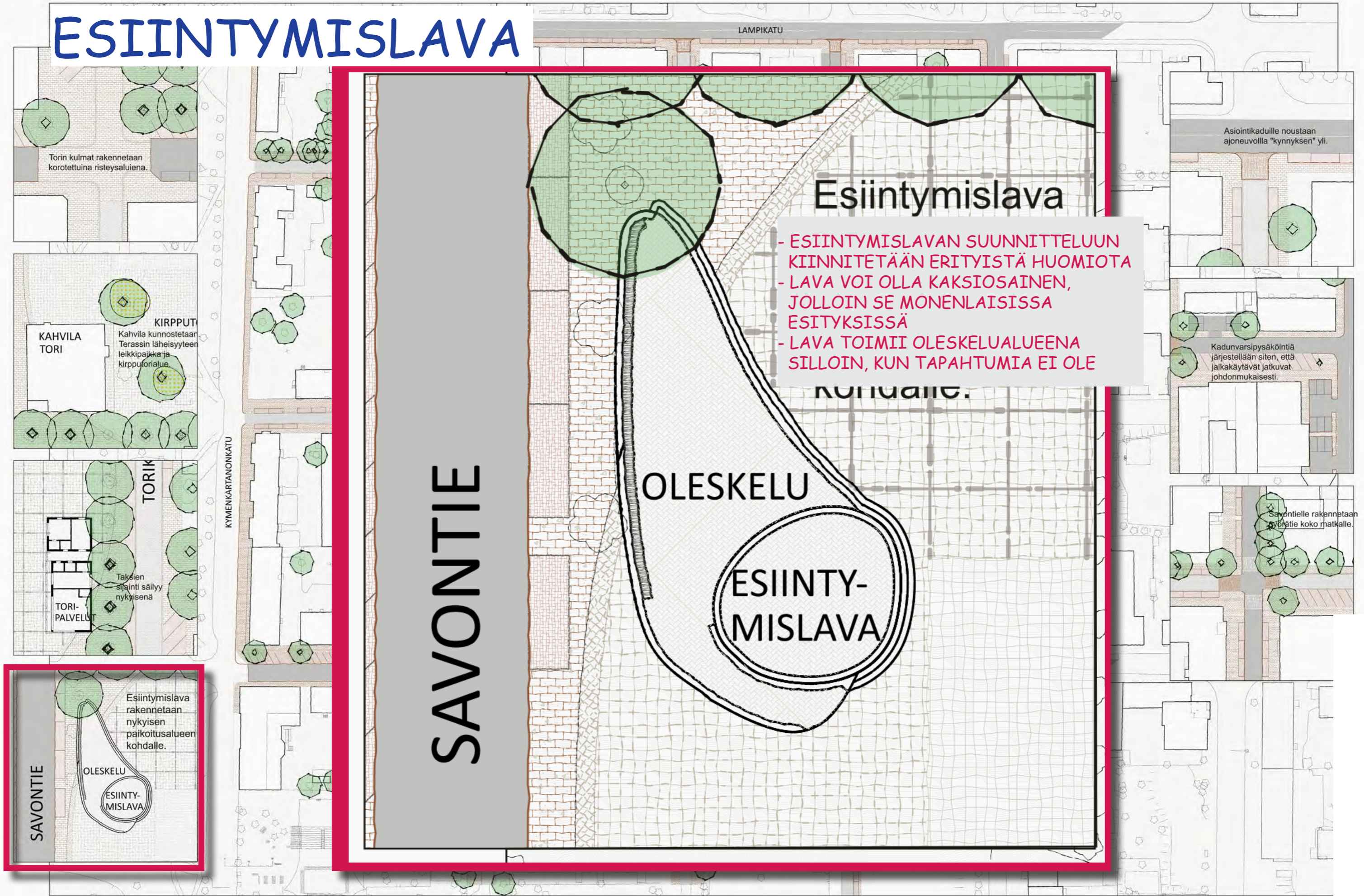
- KAHVILA TORI KUNNOSTETAAN, KATOKSET POISTETAAN TAI KORVATAAN UUSILLA
- KAHVILAN TERASSIALUEEN TUNTUMAAN RAKENNETAAN LEIKKIPAIKKA
- TÄMÄ OSA TORIA TOIMII KIRPPUTORIALUEENA
- SÄILYTETTÄVIEN PUIDEN ISTUTUSALUSTAT UUSITAN SITEN, ETTÄ NIIDEN REUNAT TOIMIVAT ISTUIMINA
- PUURIVISTÖN ALLE ISTUTETAAN KESÄKUKKIA

- PUURIVISTÖN UUSITTAVAT PUUT ISTUTETAAN RIITTÄVÄN KOOKKAINA

TORIPALVELURAKENNUS

ESIINTYMISLAVA

Torin kulmat rakennetaan korotettuina risteysalueina.

KAHVILA TORI

KIRPPUT
Kahvila kunnostetaan
Terassin läheisyyteen
leikkipaikka ja
kirppufoorialue.

TORIK

KYMENKARTANONKATU

TORI-
PALVELU

Taksien
sijainti säilyy
nykyisenä

SAVONTIE

OLESKELU

ESIINTY-
MISLAVA

Esiintymislava
rakennetaan
nykyisen
paikoitusalueen
kohdalle.

LAMPIKATU

Esiintymislava

- ESIINTYMISLAVAN SUUNNITTELUUN KIINNITETÄÄN ERITYISTÄ HUOMIOTA
- LAVA VOI OLLA KAKSIOSAINEN, JOLLOIN SE MONENLAISISSA ESITYKSISSÄ
- LAVA TOIMII OLESKELUALUEENA SILLOIN, KUN TAPAHTUMIA EI OLE

KOHDE.

OLESKELU

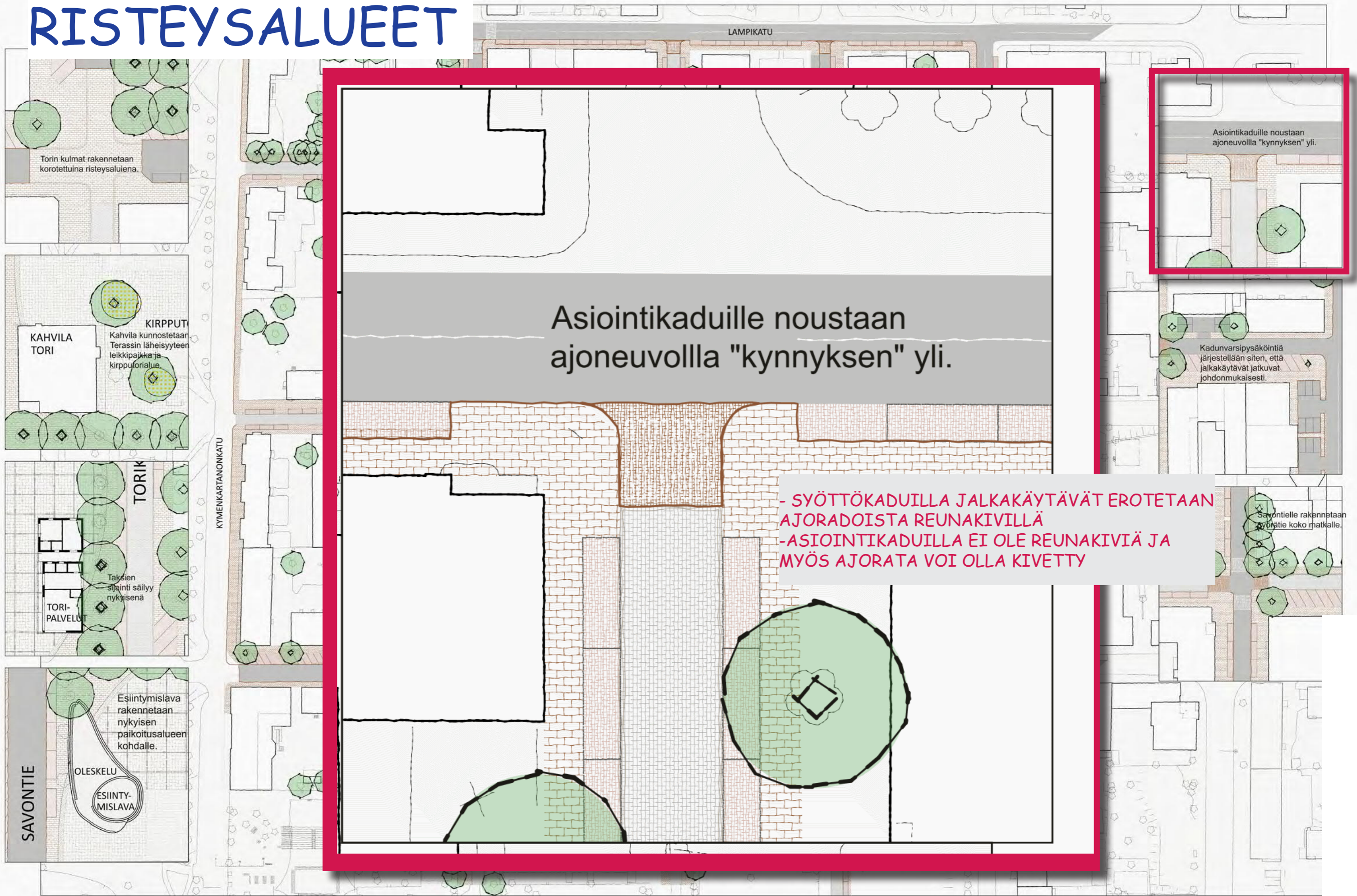
ESIINTY-
MISLAVA

Asiointikaduille nouseaan ajoneuvolla "kynnyksen" yli.

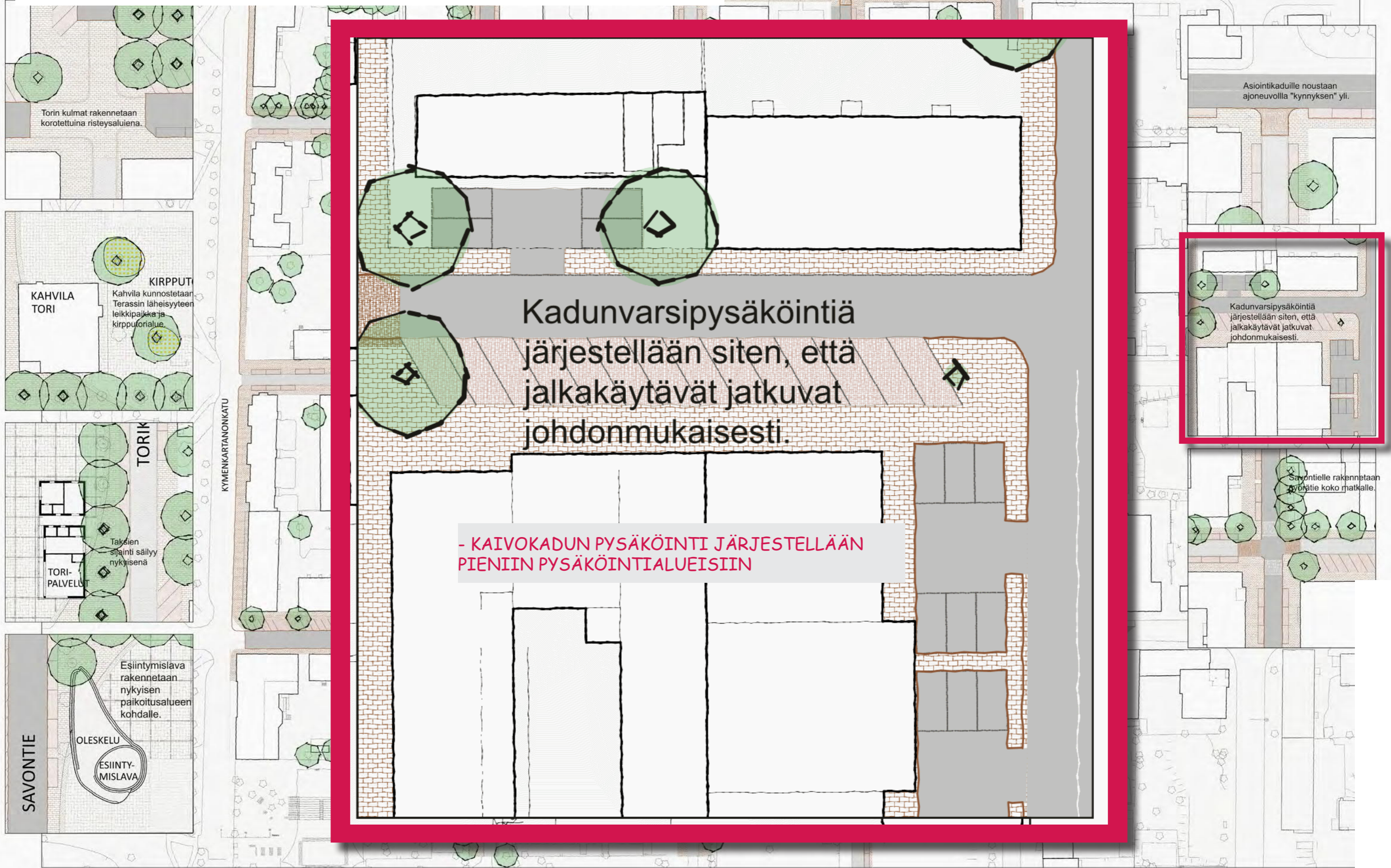
Kadunvarsipysäköintiä järjestellään siten, että jalkakäytävät jatkuvat johdonmukaisesti.

Savontielle rakennetaan tori-alue koko rhatkalle.

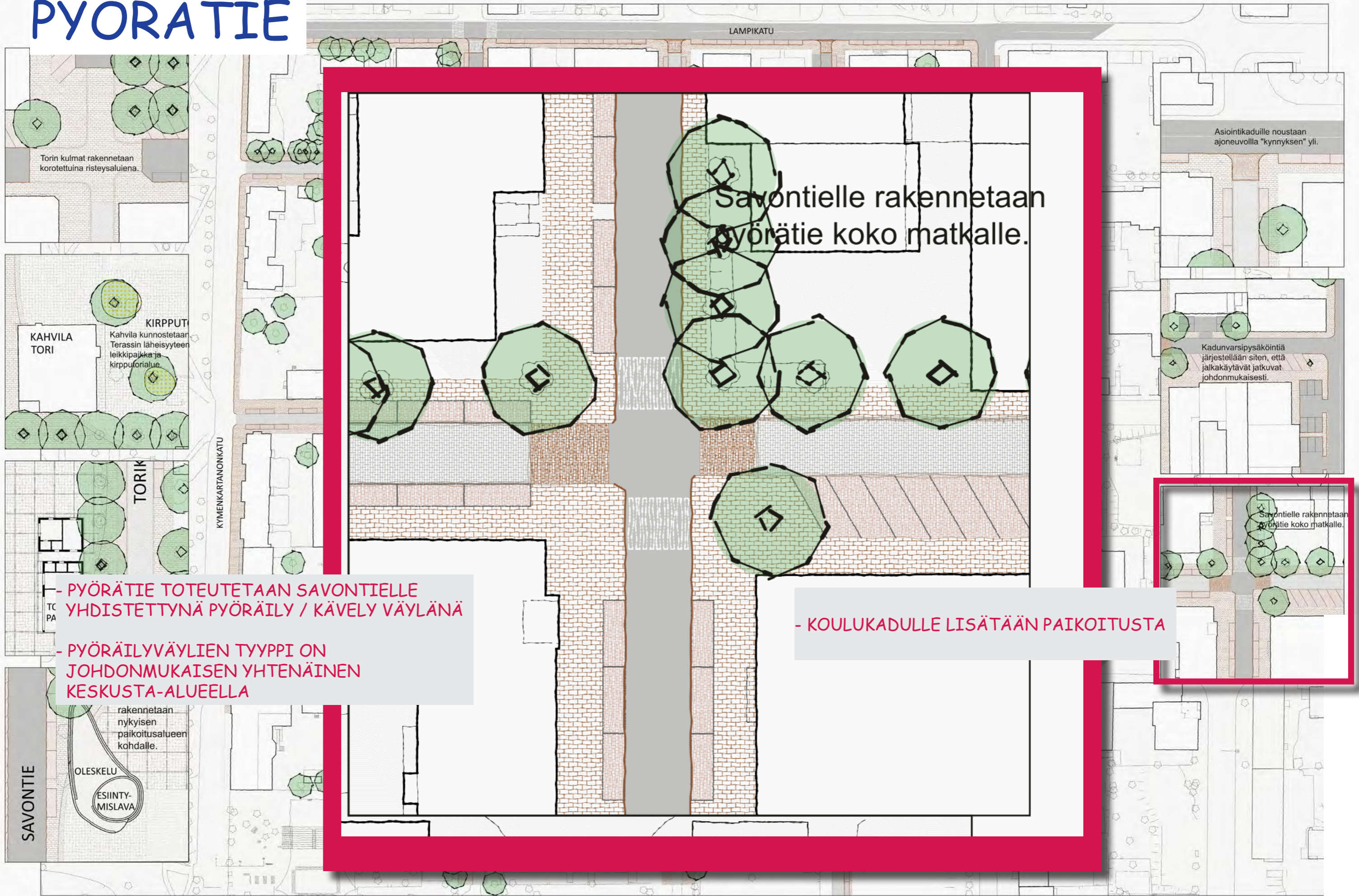
RISTEYSALUEET

KADUNVARSIPYSÄKÖINTI

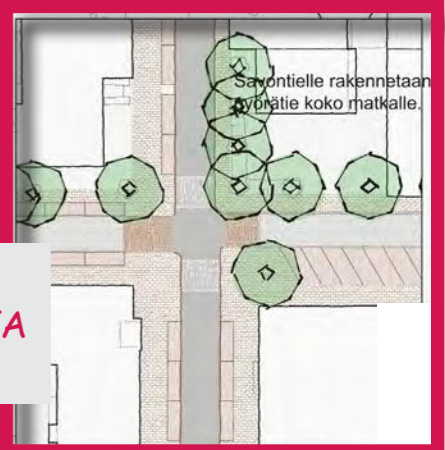
PYÖRÄTIE

Savontielle rakennetaan pyörätie koko matkalle.

Asiointikadulle noustaan ajoneuvolla "kynnyksen" yli.

Kadunvarsipysäköintä järjestellään siten, että jalkakäytävät jatkuvat johdonmukaisesti.

- PYÖRÄTIE TOTEUTETAAN SAVONTIELLE YHDISTETTYNÄ PYÖRÄILY / KÄVELY VÄYLÄNÄ
- PYÖRÄILYVÄYLIEN TYYPI ON JOHDONMUKAISEN YHTENÄINEN KESKUSTA-ALUEELLA

- KOULUKADULLE LISÄTÄÄN PAIKOITUSTA